

Brüssel, 22. juuni 2021
(OR. en)

9616/21

Institutsioonidevahelised
dokumendid:
2020/0264(COD)
2013/0186(COD)

AVIATION 153
CODEC 859
IA 112

TÖÖDOKUMENT

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	ST 9490/21 + COR1-5
Komisjoni dok nr:	ST 10840/20 + ADD1, ST 11020/20
Teema:	Muudetud ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ühtse Euroopa taeva algatuse rakendamise kohta (uuesti sõnastatud) – Üldine lähenemisviis (3. juuni 2021)

Delegatsioonidele esitatakse I liites eespool nimetatud ettepanekut ja selle lisasid käsitlev nõukogu üldine lähenemisviis, mille nõukogu võttis vastu oma 3798. istungil 3. juunil 2021.

2013/0186 (COD)

Muudetud ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

ühtse Euroopa taeva algatuse rakendamise kohta

(uuesti sõnastatud)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 100 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

¹ ELT C [...], [...], lk [...].

² ELT C [...], [...], lk [...].

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 549/2004,³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 550/2004⁴ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 551/2004⁵ on oluliselt muudetud. Kuna kõnealustesse määrustesse tuleb teha veelgi muudatusi, tuleks need selguse huvides uuesti sõnastada.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 549/2004, millega sätestatakse raamistik ühtse Euroopa taeva loomiseks (raammäärus) (ELT L 96, 31.3.2004, lk 1).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 550/2004 aeronavigatsiooniteenuste osutamise kohta ühtses Euroopa taevas (teenuse osutamise määrus) (ELT L 96, 31.3.2004, lk 10).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 551/2004 õhuruumi korraldamise ja kasutamise kohta ühtses Euroopa taevas (õhuruumi määrus) (ELT L 96, 31.3.2004, lk 20).

- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ühtset Euroopa taevast käsitlevate õigusaktide esimese paketi, nimelt määruse (EÜ) nr 549/2004, määruse (EÜ) nr 550/2004, määruse (EÜ) nr 551/2004 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 552/2004⁶ vastuvõtmisega kehtestati kindel õiguslik alus sujuvale, koostalitlusvõimelisele ja ohutule lennuliikluse korraldamise süsteemile. Ühtset Euroopa taevast käsitleva teise õiguspaketi, täpsemalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1070/2009⁷ vastuvõtmisega tugevdati kõnealust algatust veelgi ning võeti Euroopa lennuliikluse korraldamise võrgu edasiseks tulemuslikkuse parandamiseks kasutusele tulemuslikkuse kava ja võrgustiku haldaja kontseptsioon. Määrus (EÜ) nr 552/2004 tunnistati kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1139,⁸ sest lennuliikluse korraldamise süsteemide, nende koostisosade ja menetluste koostalitlusvõime tagamiseks vajalikud eeskirjad inkorporeeriti kõnealusesse määrusesse.
- (3) Selleks et võtta arvesse määruses (EL) 2018/1139 tehtud muudatusi, on vaja viia käesoleva määruse sisu vastavusse määruse (EL) 2018/1139 sisuga ning paralleelselt viimati nimetatud määrust muuta.
- (4) 1944. aasta Chicago rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni artiklis 1 tunnustavad osalisriigid, et „igal riigil on täielik ja ainuõiguslik suveräänsus oma territooriumi õhuruumi üle“. Selle suveräänsuse kohaselt kasutavad liidu liikmesriigid lennuliikluse korraldamisel riigiasutustele antud volitusi, ilma et see piiraks rahvusvaheliste konventsioonide kohaldamist.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 552/2004 Euroopa lennuliikluse juhtimisvõrgu koostalitlusvõime kohta (koostalitlusvõime määrus) (ELT L 96, 31.3.2004, lk 26).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1070/2009, millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 549/2004, (EÜ) nr 550/2004, (EÜ) nr 551/2004 ja (EÜ) nr 552/2004, et parandada Euroopa lennundussüsteemi toimivust ja jätkusuutlikkust (ELT L 300, 14.11.2009, lk 34).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2018. aasta määrus (EL) 2018/1139, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühisnorme ja millega luuakse Euroopa Liidu Lennundusohutusamet ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 2111/2005, (EÜ) nr 1008/2008, (EL) nr 996/2010, (EL) nr 376/2014 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2014/30/EL ning 2014/53/EL ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 552/2004 ja (EÜ) nr 216/2008 ning nõukogu määrus (EMÜ) nr 3922/91 (ELT L 212, 22.8.2018, lk 1).

- (9) Sõjaliste operatsioonide ja õppuste sisu, ulatust ja läbiviimist käsitlevad otsused ei kuulu Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 100 lõike 2 alusel liidu pädevusse.
- (9a) Liikmesriigid koos kolmandate riikidega võivad vajaduse korral kehtestada funktsionaalseid õhuruumiosasid, et edendada paremat koostööd ja koordineerimist, pidades silmas lennuliikluse korraldamise võrgu edendamist ühtses Euroopa taevas ning vähendada keskkonnamõju.
- (10) Liikmesriigid peaksid nimetama riikliku järelevalveasutuse, et see hakkaks täitma käesoleva määruse alusel sellisele asutusele määratud ülesandeid. Selleks et tagada kõikjal Euroopas järjekindel ja tõhus järelevalve teenuste osutamise üle, peaks riiklikele järelevalveasutustele kindlustama piisava sõltumatuse ja piisavalt vahendeid. Eelkõige tuleks nimetatud asutuste rahastamisel kindlustada nende sõltumatus ja võimaldada neil tegutseda kooskõlas õigluse, läbipaistvuse, mittediskrimineerimise ja proportsionaalsuse põhimõtetega. Riiklike järelevalveasutuste töötajad tegutsevad sõltumatult, eelkõige vältides huvide konflikte aeronavigatsiooniteenuste osutamise ja oma ülesannete täitmise vahel. See ei tohiks takistada riiklikul järelevalveasutusel kuuluda mitmes reguleeritavas sektoris pädeva reguleeriva asutuse koosseisu, kui see reguleeriv asutus täidab sõltumatuse nõude, või korralduslikult olla ühinenud eelkõige määruse (EL) 2018/1139 alusel määratud riikliku pädeva asutusega või riikliku konkurentsiasutusega.
- (11)
- (12) Riiklikel järelevalveasutustel on võtmeroll ühtse Euroopa taeva rakendamisel ning nad peaksid seepärast tegema üksteisega koostööd, et võimaldada nende tööd ja otsustuspõhimõtteid, parimaid tavasid ja menetlusi ning käesoleva määruse kohaldamist käsitleva teabe vahetamist ja töötada välja ühine lähenemisviis, sealhulgas tihedama koostöö kaudu piirkondlikul tasandil. See koostöö peaks olema regulaarne.
- (13)

- (14) Aeronavigatsiooniteenuste osutajal peaks olema võimalik osutada teenuseid liidus mittediskrimineerivatel tingimustel juhul, kui tal on määruse 2018/1139 kohane sertifikaat või deklaratsioon.
- (14a) Määruse (EL) 2018/1139 artikli 2 lõike 3 punkti c kohaselt ei kohaldata kõnealust määrust, sealhulgas selle artiklis 41 sätestatud sertifitseerimisnõudeid ATM/ANS-teenuste suhtes, mida osutab või mille teeb kättesaadavaks sõjavägi. Sellest tulenevalt peaks ka liikmesriikidel lubatama võimaldada selliste aeronavigatsiooniteenuste osutamist kogu nende vastutusalasse kuulavas õhuruumis või selle osas ilma sertifitseerimiseta ja/või kohaldamata käesolevat määrust täielikult või osaliselt. Sellistel juhtudel võib asjaomane liikmesriik eelkõige määrata asjaomased sõjaväelised teenuseosutajad osutama lennuliiklusteenuseid või meteoroloogiateenuseid (MET-teenuseid) kooskõlas käesoleva määrusega.
- (14b) Käesoleva määrusega ei nõuta ülemaailmse satelliitnavigatsioonisüsteemi (GNSS) vahendusel pakutavate signaalide sertifitseerimist
- (15) Õhuruumi kasutajaid ei tohi neile samaväärsete aeronavigatsiooniteenuste osutamisel diskrimineerida.
- (16) Lennuliiklusteenuseid tuleks osutada ainuõiguslikult. Selliste teenuste osutajate suhtes tuleks kohaldada määramist ja avalikku huvi käsitlevaid nõudeid, eelkõige seoses riikliku julgeoleku ja kaitsega ning nende peamise äritegevuse kohaga ja omandivormiga. Sellega seoses tuleks arvesse võtta, et käesolevas määruses sätestatud lennuliiklusteenuste osutamine on seotud selliste riigiasutusele antud volituste kasutamisega, mis ei ole majanduslikku laadi selles tähenduses, et need õigustaksid asutamislepingu konkurentsieeskirjade kasutamist.
- (16a) Liikmesriigid peaksid tagama, et lennuliiklusteenuste osutaja määramist ei takista nende siseriiklik õigus, eelkõige põhjusel, et asjaomase teenuseosutaja peamine äritegevuse koht on teises liikmesriigis või et ta kuulub selle liikmesriigi kodanikele, kui sellise siseriikliku õiguse kohaldamine toob kaasa teenuste osutamise vabaduse või asutamisevabaduse põhjendamatu piiramise, mida tuleks hinnata iga juhtumi puhul eraldi, võttes arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid.

- (16b) Ohutusega seotud kaalutluste analüüsimise põhjal peaks liikmesriikidel olema võimalik määrata ainuõiguslikult üks või mitu kogu nende vastutuses oleva õhuruumi või selle osa jaoks MET-teenuste osutajat, ilma et pakkumismenetlust oleks vaja korraldada.
- (16c) Aeronavigatsiooniteenuste osutajate vaheline koostöö on oluline vahend Euroopa lennuliikluse korraldamise süsteemi tulemuslikkuse parandamisel ning seda tuleks soodustada.
- (17) Ohutuskaalutluste analüüsi põhjal võivad liikmesriigid lubada lennuliiklusteenuste osutajatel, lennujaama käitajatel või lennujaama käitajate rühmal hankida turutingimustel side-, navigatsiooni- ja seireteenuseid (CNS), aeronavigatsiooniteabe alaseid teenuseid (AIS), lennuliikluse andmeteenuseid (ADS) ja MET-teenuseid, välja arvatud juhul, kui asjaomane liikmesriik on määranud ühe meteoroloogiateenuste osutaja, või terminali lennuliiklusteenuseid lähilennu- ja lähenemislennu juhtimise jaoks. Selliste hangete kasutamise võimalus võib suurendada paindlikkust ja edendada teenuste valdkonna innovatsiooni, mõjutamata ohutus- ja erivajadusi, sealhulgas sõjaväe erivajadusi seoses konfidentsiaalsuse, koostalitlusvõime, süsteemi vastupidavuse, andmetele juurdepääsu ja lennuliikluse korraldamise turvalisusega.
- (18) Kui MET- või lennuliiklusteenuseid hangitakse lähilennu- ja lähenemislennu juhtimise jaoks, ei tohiks nende suhtes kohaldada käesolevas määruses sätestatud tulemuslikkuse kava.
- (19)
- (20) Vajaduse korral tuleks aeronavigatsiooniteenuste hanked korraldada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/24/EL¹¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/25/EL,¹² kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, ning võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtetega ning aluslepingu kohaldatavate sätetega, eelkõige teenuste osutamise vabadust ja asutamisvabadust käsitlevate aluslepingu normidega.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

- (21) Mehitamata õhusõidukite liikluskorraldus eeldab ühiste teabeteenuste kättesaadavust. Sellise liikluskorralduse kulude piiramiseks peaksid ainuõiguslikult osutatavate ühiste teabeteenuste hinnad põhinema kuludel ja mõistlikul kasumimarginaalil ning riiklikud järelevalveasutused peaksid need heaks kiitma. Teenuse osutamise võimaldamiseks tuleks ühiste teabeteenuste osutajatele anda juurdepääs nõutavatele andmetele õiglastel, mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel.
- (21a) Selleks et lennuliikluse andmeteenuseid oleks võimalik nii piiriüleselt kui ka kogu ELi hõlmavatel alustel osutada paindlikult, on oluline asjakohaste üldist lennuliiklust käsitlevate operatiivandmete kättesaadavus. Seepärast tuleks sellised andmed teha kättesaadavaks asjaomastele sidusrühmadele õiglastel, mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel. Täpne teave õhuruumi olukorra ja lennuliikluse eriolukordade kohta ning kõnealuse teabe õigeaegne ja nõuetekohane edastamine tsiviil- ja sõjalistele kontrollidele mõjutab otseselt lennutegevuse ohutust ja tõhusust, sealhulgas lendude keskkonnaalast tõhusust. Õhuruumi olukorda kajastava ajakohastatud teabe õigeaegne kättesaadavus on oluline kõikide nende osaliste jaoks, kes soovivad oma lennuplaani täitmise või muutumise korral kasutada asjaomase õhuruumi struktuure.
- (22) Tulemuslikkuse kavad ja tasusüsteemid peaksid tagama Euroopa lennuliikluse korraldamise süsteemi tõhusa, kestliku ja pideva toimimise ja nende eesmärk on ühtlasi muuta muudel kui turutingimustel osutatavad aeronavigatsiooniteenused kulutõhusamaks ja edendada kvaliteetsemat teenust. Selleks peaksid need hõlmama vastavaid asjakohaseid stiimuleid. Seda eesmärki silmas pidades ei tohiks tulemuslikkuse kavad hõlmata teenuseid, mis on hangitud kooskõlas käesoleva määrusega. Tulemuslikkuse kava peaks hõlmama kõiki aeronavigatsiooniteenuseid, mida määratud lennuliiklusteenuste osutaja osutab või mis on hangitud teistelt teenuseosutajatelt, sealhulgas juhul, kui kõnealune teenuseosutaja osutab aeronavigatsiooniteenuseid ja lennuliiklusteenuseid.
- (22a) Komisjoni ja riiklike järelevalveasutuste nõustamiseks ja abistamiseks tulemuslikkuse kavade ja tasusüsteemide rakendamisel võidakse määrata tulemuslikkuse hindamise asutus.
- (23)
- (24)

- (25) Võttes arvesse aeronavigatsiooniteenuste osutamisele omaseid piiriüleseid ja võrgustiku elemente, tuleks marsruudi tulemuslikkust hinnata eelkõige kogu liitu hõlmavate tulemuseesmärkide alusel.
- (25a) Võttes arvesse nende teadmisi kohalikest oludest peaksid liikmesriigid ja nende riiklikud järelevalveasutused vastutama tulemuslikkuse kavade projektide ning tulemuseesmärkide koostamise ja vastuvõtmise eest. Need kavad peaksid eelkõige põhinema määratud lennuliiklusteenuste osutaja(te) sisendil kõigi aeronavigatsiooniteenuste puhul, mida need teenuseosutajad osutavad või hangivad. Komisjon peaks vastutama nende kavade hindamise eest. Riiklikud järelevalveasutused peaksid samuti vastutama lennuliiklusteenuste osutajate tegevuse jälgimise ning vajaduse korral parandusmeetmete võtmise eest.
- (26) Tulemuslikkuse kavade projektid peaksid sisaldama marsruuti käsitlevaid tulemuseesmärke, mis on kooskõlas kogu ELi hõlmavate tulemuseesmärkidega, ning terminali käsitlevate tulemuseesmärke peamistes keskkonna, läbilaskevõime ja kulutõhususega seotud tulemusvaldkondades, võttes arvesse kohalikke olusid ning peamiste tulemusvaldkondade ja ohutuse omavahelist seotust, ja vastama teatavatele kvaliteedikriteeriumidele, et tagada seatud eesmärkide tulemuslik saavutamine võimalikult suures ulatuses.
- (27) Võrgustiku tulemuslikkuse suhtes tuleks kohaldada konkreetseid kriteeriume, võttes arvesse võrgustiku funktsioonide eripära. Võrgustiku suhtes tuleks kohaldada tulemuseesmärke sellistes põhilistes tulemusvaldkondades nagu keskkond, läbilaskevõime ja kulutõhusus.
- (28) Tasusüsteem peaks tuginema põhimõttele, et õhuruumi kasutajad peaksid tasuma selliste teenuste, mis on neile kättesaadavaks tehtud või mis on nende huvides, osutamise kulud, mida muul viisil ei kaeta. Kulud, mis on tekkinud seoses aeronavigatsiooniteenuste osutamisega liikmesriikide riiklike asutuste, sealhulgas riiklike pädevate asutuste ja riiklike järelevalveasutuste ning EUROCONTROLi ja võrgustiku haldaja poolt võivad sisalduda kindlaksmääratud kuludes, mida võib õhuruumi kasutajatelt sisse nõuda. Tasudega tuleks soodustada aeronavigatsiooniteenuste ohutut, tulemuslikku, tõhusat ja kestlikku osutamist, et saavutada ohutuse ja kulutõhususe kõrge tase ja tulemuseesmärgid ning nendega tuleks toetada lennunduse keskkonnamõju vähendamist.

- (29) Liikmesriikidel peaks olema lubatud näha ette tasude muutmine, millega parandatakse keskkonnaga seotud tulemusnäitajaid ja teenuste kvaliteeti, eelkõige kasutades rohkem säästvaid alternatiivkütuseid, suurendades läbilaskevõimet ja vähendades viivitusi, säilitades seejuures optimaalse ohutustaseme. Komisjon peaks teostama teostatavusuuringu tasude muutmise mõju kohta lennuliiklusele ja sidusrühmadele ning selle kohta, milline on muutmise panus ühtse Euroopa taeva eesmärkide saavutamisse.
- (30)
- (30a) Tuleks kehtestada mehhanismid nagu käimasoleva võrdlusperioodi pikendamine või peatamine või tulemuseesmärkide kohandamine võrdlusperioodi jooksul, et käsitleda ettenägematuid ja olulisi sündmusi, millel on oluline mõju tulemuslikkuse kavade ja tasusüsteemide rakendamisele, kui võib täheldada märkimisväärset kõrvalekaldumist liiklusproгноosidest.
- (30b) Ilma et see piiraks ELi toimimise lepingu artiklis 258 sätestatud menetluse kohaldamist, peaks komisjon kontrollima, kas liikmesriigid täidavad tulemuslikkuse kavades ja tasusüsteemides sätestatud nõudeid, ning võib vajaduse korral esitada arvamuse selle kohta, kas need nõuded on täidetud.
- (31) Ristsubsideerimise ja sellest tulenevate moonutuste vältimise ühe vahendina tuleks sätestada aeronavigatsiooniteenuste osutajate raamatupidamisarvestuse läbipaistvus.
- (32) Võrgustiku funktsioonidega tuleks kaasa aidata lennutranspordisüsteemi kestlikule arengule ja toetada kogu ELi hõlmavate tulemuseesmärkide saavutamist. Need peaksid hõlbustama õhuruumi ja piiratud ressursside kestlikku, tõhusat ja keskkonna seisukohast optimaalset kasutamist, võtma arvesse operatiivvajadusi Euroopa lennuliikluse korraldamise võrgustiku taristu kasutuselevõtul ning pakkuma tuge võrgustiku tegevuses ilmnenu kriisiolukordade korral.

- (32a) Liikmesriigi ja asjaomaste operatiivses lennutegevuses osalevate sidusrühmade võetud meetmete toetamiseks peab mitu võrgustiku funktsiooni, näiteks lennuliiklusvoogude juhtimine, olema keskselt koordineeritud ühe asutuse poolt. Seetõttu peaks mitut ülesannet, mis aitavad kaasa nende funktsioonide täitmisele, täitma võrgustiku haldaja, kelle tegevus peaks hõlmama kõiki asjaomaseid operatiivses lennutegevuses osalevaid sidusrühmi. Võrgustiku haldaja konkreetsed ülesanded tuleks sätestada käesolevas määruses. Võrgustiku haldaja peaks määrama komisjon. Komisjon peaks nende ülesannete täitmiseks määrama EUROCONTROLi, arvestades selle organisatsiooni ulatuslikku pädevust lennundusvaldkonnas, või mõne teise sõltumatu ja pädeva asutuse.
- (33) Operatiivses lennutegevuses osalevad sidusrühmad, kes peavad rakendama võrgustiku funktsioone kohalikul ja operatiivsel tasandil, ning liikmesriigid peaksid olema täielikult kaasatud nende funktsioonide rakendamisse ja otsustusprotsessi. Sellest tulenevalt peaks võrgustiku haldaja võtma meetmeid ühisotsustamise kaudu, mis põhineb eelkõige operatiivses lennutegevuses osalevate sidusrühmade ja liikmesriikidega konsulteerimisel ning üksikasjalikul töökorral ja käitamisprotsessidel. Sellises ühisotsustamismenetluses tuleks nii palju kui võimalik eelistada võrgustiku huve, ilma et see piiraks julgeoleku- ja kaitsevajadusi, ning need peaksid olema sellised, et probleemid lahendatakse ja konsensus saavutatakse alati, kui see on võimalik. Lisaks tuleks võrgustiku funktsioonide täitmisega seotud asjakohase juhtimise tagamiseks luua võrgustiku haldusnõukogu, mis tagab kõigi nende funktsioonide rakendamisse kaasatud osaliste huvide asjakohase esindatuse. Ilma et see piiraks konsulteerimist võrgustiku haldusnõukoguga seoses regulatiivsete või strateegiliste otsustega, nagu võrgustiku strateegilise kava heakskiitmine, peaksid ühisotsustamismenetluse teel ja võrgustiku haldusnõukogu poolt vastu võetud meetmed olema operatiivsed või tehnilist laadi, tagades võrgustiku igapäevase toimimise kooskõlas käesoleva määruse eesmärkidega. Selgelt tuleks määratleda võrgustiku haldaja ja võrgustiku haldusnõukogu otsustusvolitused ning ühisotsustamismenetluse ulatus. Võrgustiku funktsioonide raames vastu võetud õigusaktide suhtes tuleks kohaldada vajaduse korral kohtulikku kontrolli kooskõlas aluslepingus sätestatud tingimustega.

(34)

- (35)
- (36) Täieliku, kvaliteetse ja õigeaegse aeronavigatsiooniteabe edastamisel on märkimisväärne mõju ohutusele ja liidu õhuruumile juurdepääsemise ja seal liikumise võimaluste hõlbustamisele. Neile andmetele juurdepääsu peaks soodustama asjakohase teabetaristu abil.
- (37) Õhuruumi on võimalik ohutult ja tõhusalt kasutada üksnes tsiviil- ja militaarõhuruumi kasutajate tihedas koostöös, mis praktikas põhineb peamiselt õhuruumi paindliku kasutamise ja tõhusa tsiviil-sõjalisel koordineerimise kontseptsioonil, nagu on kehtestanud Rahvusvaheline Tsiviillennunduse Organisatsioon (ICAO). Pidades silmas nimetatud kontseptsiooni ühtset kohaldamist tuleks komisjonile anda volitused võtta vastu rakendusakte ühise transpordipoliitika piires ja ilma et see piiraks liikmesriikide vastutust oma õhuruumi eest.
- (38) Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi SESAR eesmärk on võimaldada lennutranspordi ohutut, tõhusat ja keskkonnasäästlikku arengut, ajakohastades Euroopa ja ülemaailmset lennuliikluse korraldamise süsteemi. Selleks et kaasa aidata projekti täielikule tõhususele, tuleks tagada nõuetekohane kooskõlastamine projekti etappide vahel. Euroopa lennuliikluse korraldamise üldkava peaks tulenema SESARi määratlemisetapist ja aitama saavutada kogu liitu hõlmavaid tulemuseesmärke.
- (39) Ühisprojektide kontseptsiooni eesmärk peaks olema rakendada õigeaegselt, kooskõlastatult ja sünkroniseeritult Euroopa lennuliikluse korraldamise üldkavas kindlaksmääratud käitamispehimõtete olulisi muudatusi, mis mõjutavad kogu võrgustikku. Komisjonile tuleks teha ülesandeks viia läbi rahastamise kulude-tulude analüüs, et kiirendada SESARi projekti kasutuselevõttu.
- (40) Määrusega (EL) 2018/1139 kehtestatud lennuliikluse korraldamise süsteemidele ja koostisosadele esitatavate nõuete täitmisega tuleks tagada nende süsteemide ja koostisosade koostalitlusvõime ühtse Euroopa taeva huvides.
- (41)

- (42) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, eelkõige seoses järgmisega: tulemuslikkuse hindamise asutuse määramine, tulemuslikkuse kavade ja tasusüsteemide rakendamise eeskirjad, sealhulgas kogu ELi hõlmavate tulemuseesmärkide kehtestamise vallas, lennuliiklusteenuste osutajate ja võrgustiku haldaja tulemuslikkuse kavade projektide ja tulemuseesmärkide hindamise kriteeriumid ja menetlused, tulemuslikkuse kavade hindamine ja heakskiitmine, tulemuslikkuse järelevalve, kulusid ja tasusid käsitleva teabe andmise eeskirjad, tasude kulubaasi sisu ja kehtestamine ning aeronavigatsiooniteenuste ühikumäärade kehtestamine, stiimulite mehhanismid ja riskide jagamise mehhanismid, võrgustiku funktsioonide täitmist käsitlevad normid, võrgustiku haldaja määramine ja selle tingimused ning võrgustiku haldaja ülesanded seoses võrgustiku haldusnõukogu, ühisotsustamismenetluse ja võrgustiku juhtimismehhanismidega, operatiivandmete kättesaadavusnõuded, õhuruumi paindliku kasutamise kontseptsiooni kohaldamine, ühisprojektide ja nende puhul kohaldatavate juhtimismehhanismide kindlaksmääramine. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹³. Kui komitee arvamust ei esita, siis komisjon rakendusakti eelnõu vastu ei võta.
- (43) Töötajate ühiskondlike ja kutsealaste organisatsioonid ega tuleks vastavalt nõu pidada kõikide märkimisväärse sotsiaalse, tehnoloogilise ja inimõõdet hõlmava või tulemuslikkusele avalduva mõjuga kavandatavate meetmete üle. Liidu tasandil tuleks nõu pidada ka komisjoni otsuse 98/500/EÜ¹⁴ alusel moodustatud valdkonna dialoogikomiteega ning inimõõdme eksperdirühmaga.
- (44) Käesoleva määruse rikkumise korral ettenähtud karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad ning need ei tohiks vähendada ohutust.

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

¹⁴ EÜT L 225, 12.8.1998, lk 27.

(44b) Käesolev määrus ei tohiks takistada liikmesriikidel kohaldamast meetmeid, mis on vajalikud oluliste julgeoleku- või kaitsepoliitikahuvide kaitsmiseks. Lisaks ei mõjuta see liikmesriikide õigust võtta vastu nende relvajõudude korraldamisega seotud sätteid. Selle õiguse tulemusel võivad liikmesriigid võtta meetmeid tagamaks, et nende relvajõududel oleks piisav õhuruum vajalike treeningute ja õppuste läbiviimiseks. Seetõttu tuleks sätestada kaitseklausel selle õiguse kasutamiseks.

(45)

(46) Kuna käesoleva määruse eesmärki, milleks on ühtse Euroopa taeva rakendamine, ei suuda liikmesriigid vajalikul määral saavutada, kuid meetme riikidevahelise laadi tõttu võidakse see paremini saavutada pigem liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuspõhimõttega. Samas artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt piirdub käesolev määrus üksnes eesmärgi saavutamiseks vajalikuga,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse ühtse Euroopa taeva loomise ja tulemusliku toimimise eeskirjad, et tugevdada lennuliikluse ohutusstandardeid, aidata kaasa lennutranspordi süsteemi kestlikule arengule ja parandada üldlennuliikluse lennuliikluse korraldamise ja aeronavigatsiooniteenuste üldist tulemuslikkust Euroopas eesmärgiga rahuldada kõikide õhuruumi kasutajate nõudmised. Ühtne Euroopa taevas koosneb sidusast üleeuroopalisest võrgustikust, üha ühtsemalt toimivast õhuruumist, võrgustiku haldamise ja lennuliikluse korraldamise süsteemidest, mis põhinevad õhuruumi kasutajate, kodanike ja keskkonna huvides ohutusel, tõhususel, koostalitlusvõimel ja tehnoloogia ajakohastamisel.
2. Käesoleva määruse kohaldamine ei piira liikmesriikide suveräänsust nende õhuruumi suhtes ega liikmesriikide nõudeid, mis käsitlevad avalikku korda ja julgeolekut ning kaitseküsimusi, nagu on sätestatud artiklis 44. Käesolev määrus ei hõlma sõjalisi operatsioone ega õppusi. Koordineerimine sõjaväevõimudega tagatakse selleks, et teha kindlaks käesoleva määruse kohaldamise võimalik mõju sõjalisele tegevusele ja seda käsitleda.
3. Käesoleva määruse kohaldamine ei piira liikmesriikide õigusi ega kohustusi, mis tulenevad 1944. aasta Chicago rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsioonist (edaspidi „Chicago konventsioon“). Seoses sellega on käesoleva määruse eesmärk selle kohaldamisalasse kuuluvates valdkondades liikmesriikide abistamine Chicago konventsioonist tulenevate kohustuste täitmisel, luues aluse selle sätete ühetaoliseks tõlgendamiseks ja ühtseks rakendamiseks ning tagades selle sätete nõuetekohase arvessevõtmise käesolevas määruses ning selle rakendamiseks koostatud eeskirjades.

4. Käesolevat määrust kohaldatakse õhuruumi suhtes ICAO Euroopa piirkonnas, kus liikmesriigid vastutavad lennuliiklusteenuste osutamise eest. Samuti võivad liikmesriigid kohaldada käesolevat määrust nende vastutusalasse kuuluva õhuruumi suhtes muudes ICAO piirkondades, tingimusel et nad teavitavad sellest komisjoni ja teisi liikmesriike.

Artikkel 2

Mõisted

Käesoleva määruse kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. „lähilennujuhtimisteenus“ – lennujuhtimisteenus lennuväljaliikluses;
2. „aeronavigatsiooniteabe teenistus“ – määratletud alal asuv teenistus, kes vastutab aeronavigatsiooniteabe ning aeronavigatsiooni ohutuse, korrapärasuse ja tõhususe jaoks vajalike andmete edastamise eest;
 - 2a. „amet“ – määrusega (EL) 2018/1139 loodud Euroopa Liidu Lennundusohutusamet;
3. „aeronavigatsiooniteenuste osutajad“ – mis tahes avalik-õiguslik või eraõiguslik isik, kes osutab üht või mitut aeronavigatsiooniteenust üldise lennuliikluse jaoks;
4. „aeronavigatsiooniteenused“ (ANS) – lennuliiklusteenused; side-, navigatsiooni- ja seireteenused (CNS), sealhulgas GNSSi põhisüsteemi kuuluvate satelliitide väljastatud signaale aeronavigatsiooni huvides võimendavad teenused, meteoroloogiateenused aeronavigatsiooni jaoks (MET), aeronavigatsiooniteabe alased teenused (AIS) ja lennuliikluse andmeteenused (ADS);
5. „lennujuhtimisteenus“ – teenus, mille eesmärk on:
 - a) kokkupõrgete vältimine:
 - i) õhusõidukite vahel;

- ii) manööverdusalal olevate õhusõidukite ja takistuste vahel;
- b) lennuliikluse sujuvuse parandamine ja säilitamine;
6. „lennuliikluse andmeteenused“ – teenused, mis seisnevad seireteenuste osutajatelt, MET- ja AIS-teenuste osutajatelt ning võrgustiku funktsioonide täitjatelt ja muudelt asjaomastelt operatiivandmeid genereerivatelt üksustelt operatiivandmete kogumises, koondamises ja integreerimises ning töödeldud andmete edastamises lennujuhtimise ja lennuliikluse korraldamise eesmärgil;
8. „lennuliiklusvoogude juhtimine“ – tegevus, mis on ette nähtud selleks, et aidata kaasa kogu marsruuti hõlmavatele ohututele, nõuetekohastele ja kiiretele lennuliiklusvoogudele, tagades lennujuhtimise võimsuse maksimaalse kasutamise, ning selleks, et liikluse maht oleks kooskõlas lennuliiklusteenuste osutajate deklareeritud võimsusega;
9. „lennuliikluse korraldamine“ – kõik õhus ja maa peal tehtavad toimingud ja teenused (lennuliiklusteenused, õhuruumi korraldamine ja lennuliiklusvoogude juhtimine, sealhulgas lennuprotseduuride kavandamine), mis on nõutavad õhusõiduki ohutu ja tõhusa liikumise tagamiseks kõikides lennuetappides;
10. „lennuliiklusteenused“ – erinevad lennuinfoteenused, häireteenused, lennuliikluse nõustamisteenused ja lennujuhtimisteenused (piirkondlik, lähenemislennu- ja lähilennujuhtimine);
11. „õhuruumi osa“ – ruumiliselt ja ajaliselt määratletud õhuruum, mis koosneb ühest või mitmest õhuruumi struktuurist, mille piires aeronavigatsiooniteenuseid osutatakse;
12. „õhuruumi korraldamine“ – kavandatav tegevus, mille üle teostatakse järelevalvet ja mille peamine eesmärk on optimeerida olemasoleva õhuruumi kasutamist dünaamilise ajajagamise abil ja teatavatel juhtudel eraldada lühiajaliste vajaduste põhjal õhuruum selle kasutajate eri kategooriate seas;
13. „õhuruumi struktuur“ – õhuruumi konkreetse mahuga osa, mis on kindlaks määratud eesmärgiga tagada lennuliikluse korralduse ohutu ja optimaalne käitamine;

14. „õhuruumi kasutajad“ – üldise lennuliikluse eeskirjade kohaselt kasutatavate õhusõidukite käitajad;
15. „häireteenused“ – teenused, mille eesmärgiks on teatada asjaomastele organisatsioonidele lennukitest, mis vajavad otsimis- ja päästeabi, ning vajaduse korral abistada neid organisatsioone;
16. „lähenedislennu juhtimise teenus“ – saabuvate ja lahkuvate õhusõidukite kontrollitavate lendude juhtimise teenus;
17. „piirkondliku lennujuhtimise teenus“ – kontrollitavate lendude juhtimise teenus lennujuhtimispiirkonnas;
18. „lähteväärtus“ – väärtus, mis on mõeldud tulemuseesmärkide seadmiseks ja mida prognoositakse kulude või ühikuhindade põhjal asjaomase võrdlusperioodi algusele eelnenud aastal;
19. „võrdlusrühm“ – sarnases tegevus- ja majanduskeskkonnas tegutsevate lennuliiklusteenuste osutajate rühm;
20. „jaotusväärtus“ – väärtus, mis on saadud konkreetse lennuliiklusteenuste osutaja kohta, jaotades kogu ELi hõlmava tulemuseesmärgi ühe või mitme lennuliiklusteenuste osutaja vahel, ning mida kasutatakse võrdlusalusena, et hinnata tulemuslikkuse kava projektis seatud tulemuseesmärgi kooskõla kogu ELi hõlmava tulemuseesmärgiga;
21. „sertifikaat“ – sertifikaat, nagu see on määratletud määruse (EL) 2018/1139 artikli 3 punktis 12;
22. „ühine teabeteenus (CIS)“ – teenus, mis seisneb staatiliste ja dünaamiliste andmete levitamises, et võimaldada U-space'i teenuste osutamist mehitamata õhusõidukite liikluse korraldamiseks;
23. „sideteenused“ – lennunduses kasutatavad püsi- ja mobiilsed teenused, et tagada lennujuhtimise eesmärgil maa-maa, õhk-maa ja õhk-õhk side;
24. „koostisosad“ – materiaalsed esemed, näiteks riistvara, ning immateriaalsed esemed, näiteks tarkvara, millest Euroopa lennuliikluse korraldamise võrgu (EATMN) koostalitlusvõime sõltub;

25. „lennujuhtimispiirkond“ – maapinna kohal olevast kindlaksmääratud tasandist kõrgemal asuv kontrollitav õhuruum;
26. „ühisotsustamine“ – menetlus, milles otsused tehakse asjaomaste liikmesriikide asutuste, operatiivses lennutegevuses osalevate sidusrühmade ja vajaduse korral teiste osalejate pideva ühistegevuse ja konsulteerimise põhjal ning püüdes konsensust saavutada;
27. „piiriülesed teenused“ – aeronavigatsiooniteenused, mida pakub ühes liikmesriigis teenuseosutaja, kelle peamine äritegevuse koht on teises liikmesriigis;
28. „deklaratsioon“ – lennuliikluse korraldamise ja aeronavigatsiooniteenuste puhul määruse (EL) 2018/1139 artikli 3 punktis 10 määratletud deklaratsioon;
30. „marsruudi navigatsioonitasude sissenõudmise piirkond“ – õhuruumiosa, mis algab maapinnalt ja hõlmab ülemist õhuruumi ning kus osutatakse marsruudi aeronavigatsiooniteenuseid ja mille suhtes on kehtestatud ühtne kulubaas ja ühtne ühikumäär;
31. „EUROCONTROL“ – Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsioon, loodud lennuliikluse ohutuse alast koostööd käsitleva 13. detsembri 1960. aasta rahvusvahelise konventsiooniga;
32. „Euroopa lennuliikluse korraldamise võrk“ (EATMN) – määruse (EL) 2018/1139 VIII lisa punktis 3.1 osutatud süsteemide kogum, mis võimaldab osutada aeronavigatsiooniteenuseid liidus, sealhulgas liidu ja kolmandate riikide piirialadel;
33. „Euroopa lennuliikluse korraldamise üldkava“ – kava, mis on heaks kiidetud nõukogu otsusega 2009/320/EÜ,¹⁵ mida on hiljem muudetud;
34. „õhuruumi paindlik kasutamine“ – ICAO kirjeldatud õhuruumi korraldamise kontseptsioon, mille aluseks on põhimõte, et õhuruum ei tohiks olla määratud üksnes tsiviil- või sõjaliseks õhuruumiks, vaid seda peaks käsitama pigem ühe tervikuna, kus kõikide kasutajate nõudmisi tuleb arvesse võtta nii palju kui võimalik;

¹⁵ ELT L 95, 9.4.2009, lk 41.

35. „lennuinfoteenus“ – lendude ohutuse ja tõhususe tagamiseks vajalike nõuannete ja teabe andmiseks osutatav teenus;
- 35b. „funktsionaalne õhuruumiosa“ – operatiivsetel vajadustel põhinev õhuruumiosa, mis luuakse riigipiire arvestamata ja milles aeronavigatsiooniteenused ja nendega seotud funktsioonid on tulemustel põhinevad ja optimeeritud, et igas funktsionaalses õhuruumiosas toimuks tõhustatud koostöö aeronavigatsiooniteenuste osutajate vahel või vajaduse korral kasutataks integreeritud teenuste osutajat;
- 35c. „lennuprotseduuride kavandamine“ – kõik instrumentaallennuprotseduuri kavandamisega seotud ülesanded;
36. „üldine lennuliiklus“ – kogu tsiviilõhusõidukite liiklus ning kogu riiklike õhusõidukite (sealhulgas sõjaväe, tolli ja politsei õhusõidukite) liiklus, mis toimub Chicago konventsiooniga asutatud Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) protseduuride kohaselt;
37. „koostalitlusvõime“ – Euroopa lennuliikluse korraldamise võrgu süsteemide ja koostisosadega nõutavate funktsionaalsete, tehniliste ja käitamisomaduste ning käitamisprotseduuride kogum, et tagada selle ohutu, tõrgeteta ja tõhus käitamine;
38. „meteoroloogia teenused aeronavigatsiooni jaoks“ – vahendid ja teenused, mille abil pakutakse aeronavigatsiooni eesmärgil ilmaprognoose, -hoiatusi, -ülevaateid ja -vaatlusi ning mis tahes muud meteoroloogilist teavet ja andmeid, mille edastamise on riigid lennunduses kasutamiseks ette näinud;
39. „riiklik pädev asutus“ – määruse (EL) 2018/1139 artikli 3 punktis 34 määratletud üksused;
40. „riiklik järelevalveasutus“ – riiklik asutus või riiklikud asutused, kellele liikmesriik on usaldanud käesolevast määrusest tulenevad ülesanded
41. „navigatsiooniteenused“ – vahendid ja teenused, mille abil antakse õhusõidukile teavet asukoha ja ajastamise kohta;

42. „kriisiolukord võrgustiku tegevuses“ – olukord, milles ebatavalistest ja ettenägematutest asjaoludest tingituna ei suudeta võrgustiku läbilaskevõime suure vähenemise või võrgustiku läbilaskevõime ja nõudluse vahelise olulise tasakaalustamatuse või märkimisväärselt puuduliku teabevahetuse või terviklikkuse tõttu võrgustiku ühes või mitmes osas pakkuda nõutaval tasemel lennuliikluse korraldamise või aeronavigatsiooniteenuseid;
43. „võrgustiku haldaja“ – üksus, kellele on usaldatud artiklis 26 osutatud võrgustiku funktsioonide täitmisele kaasaaitamiseks vajalikud ülesanded kooskõlas artikliga 27;
- 43a. „võrgustiku operatiivkava (NOP)“ – ühisotsustamismenetluse kaudu kehtestatud kava, et rakendada operatiivsel tasandil võrgustiku funktsioonide eesmärgi ja aidata kaasa tulemuseesmärkide saavutamisel;
- 43b. „võrgustiku strateegiline kava“ – kava, mis on koostatud võrgustiku pikaajalist arengut suunava ühisotsustamismenetluse teel;
- 43c. „operatiivne lennuliiklus“ – kõik lennud, mis ei vasta üldist lennuliiklust käsitlevatele sätetele ning mille normid ja menetlused on kindlaks määranud asjaomased riiklikud asutused;
44. „operatiivandmed“ – teave lennu kõikide etappide kohta, mida aeronavigatsiooniteenuste osutajad, õhuruumi kasutajad, lennujaamade käitajad ja teised asjaosalised vajavad operatiivsetel eesmärkidel;
- 44a. „operatiivses lennutegevuses osalevad sidusrühmad“ – tsiviil- ja sõjalennundusega seotud õhuruumikasutajad, tsiviil- ja sõjalennundusega seotud aeronavigatsiooniteenuste osutajad ning lennujaama käitajad;
45. „tulemuslikkuse kava“ – kava, mille eesmärk on parandada aeronavigatsiooniteenuste osutamist ja võrgustiku funktsioonide täitmist;
46. „kasutuselevõtt“ – esimene tööks kasutamine pärast esialgset paigaldamist või parandamist;
47. „lennuteede võrk“ – üldise lennuliiklusvoogude määratletud suunamisteede võrk, mis on vajalik lennujuhtimisteenuste osutamiseks;

48. „SESARi määratlemisetapp“ – etapp, mis hõlmab SESARi projekti pikaajalise visiooni, igas lennuetapis täiustusi võimaldava seonduva tegevuskontseptsiooni, Euroopa lennuliikluse korraldamise võrgus nõutud oluliste operatiivsete muudatuste ning nõutavate arendus- ja kasutuselevõtuprioriteetide väljatöötamist ja ajakohastamist;
49. „SESARi kasutuselevõuetapp“ – industrialiseerimise ja rakendamise järjestikused etapid, mille jooksul tehakse järgmist: SESARi lahenduste rakendamiseks vajalike maapealsete ja pardaseadmete ning -protsesside standardimine, tootmine ja sertifitseerimine (industrialiseerimine); ning SESARi lahendustel põhinevate seadmete ja süsteemide hankimine, paigaldamine ning kasutuselevõtt, sealhulgas seonduvad käitamisprotseduurid (rakendamine);
50. „SESARi arendusetapp“ – etapp, mille jooksul viiakse läbi teadus-, arendus- ja valideerimistoiminguid, mille eesmärk on pakkuda välja küpsed SESARi lahendused;
51. „SESARi projekt“ – Euroopa lennuliikluse korraldamise ajakohastamise projekt, mille eesmärk on tagada liidule kõrgjõudlusega, standarditud ja koostalitlusvõimeline lennuliikluse korraldamise taristu ning mis koosneb innovatsioonitsüklist, mis hõlmab SESARi määratlemisetappi, SESARi arendusetappi ja SESARi kasutuselevõuetappi;
52. „SESARi lahendus“ – SESARi arendusetapi rakendatav väljund, millega võetakse kasutusele uued või täiustatud standarditud ja koostalitlusvõimelised käitamisprotseduurid või -tehnoloogiad;
53. „seireteenused“ – vahendid ja teenused, mida kasutatakse lennuki asukoha määramiseks ohutu hajutamise tagamiseks;
54. „süsteem“ – lennuki pardal ja maa peal asuvate koostisosade ühendamise ning kosmoses asuvad seadmed, mis toetavad aeronavigatsiooniteenuseid kõikides lennu etappides;
56. „terminali navigatsioonitasude sissenõudmise piirkond“ – liikmesriigi või liikmesriikide territooriumil asuv lennujaam või lennujaamade rühm, kus osutatakse terminali aeronavigatsiooniteenuseid ja mille suhtes on kehtestatud ühtne kulubaas ja ühtne ühikumäär;

57. „parandamine“ – mis tahes süsteemi toimimispõhimõtete muudatused.

Artikkel 2a

Funktsionaalsed õhuruumiosad

1. Liikmesriigid võivad kehtestada funktsionaalse õhuruumiosa, et arendada paremat koostööd ja koordineerimist, eesmärgiga edendada lennuliikluse korraldamise võrgu toimimist ühtse Euroopa taeva õhuruumis. Ilma et see piiraks käesoleva määruse artikli 5 lõigete 3–5a kohaldamist, võivad liikmesriigid täita ühiselt kõiki või osasid oma käesoleva määruse artiklite 3, 4, 5, 7, 7a, 7b, 8, 10, 13, 13a, 13b ja 17 kohaseid ja selle alusel vastu võetud rakenduseeskirjade kohaseid kohustusi funktsionaalse õhuruumiosa tasandil.
2. Vajaduse korral võib koostöö hõlmata funktsionaalsetes õhuruumiosades osalevaid kolmandaid riike.
4. Funktsionaalsed õhuruumiosad luuakse rahvusvahelise kokkuleppega, mis sõlmitakse asjaomaste liikmesriikide ning, kui see on asjakohane, asjaomaste kolmandate riikide vahel, kes vastutavad funktsionaalse õhuruumiosaga hõlmatud mis tahes õhuruumiosa eest. Kokkulepe ja kohustuste loetelu, mida liikmesriigid kavatsevad ühiselt täita, edastatakse komisjonile.

II PEATÜKK

RIIKLIKUD JÄRELEVALVEASUTUSED

Artikkel 3

Riiklike järelevalveasutuste nimetamine ja loomine ning neid käsitlevad nõuded

1. Liikmesriigid nimetavad või loovad kas üksi või ühiselt asutuse või asutused oma riikliku järelevalveasutusena, et see võtaks enese kanda käesoleva määrusega sellisele asutusele määratud ülesannete täitmise.
2. Riiklik järelevalveasutus kasutab oma volitusi erapooletult, sõltumatult ja läbipaistvalt ning on sellele vastavalt korraldatud, mehitatud, juhitud ja rahastatud.
3. Riiklik järelevalveasutus on kõigist aeronavigatsiooniteenuste osutajatest sõltumatu oma korralduse, hierarhia, rahastuse ja otsuste tegemise seisukohast, eelkõige vältides huvide konflikte nimetatud teenuseosutajatega. Selline sõltumatus ei takista kõnealusel asutusel ja nimetatud teenuseosutajatel olla osa samast avalikust teenistusest, avaliku sektori asutusest või haldusüksusest.

4. Liikmesriigid võivad luua asutusi, mis on pädevad kas mitmes reguleeritavas sektoris, või mitmes transpordisektori reguleerimisvaldkonnas tingimusel et sellised integreeritud reguleerivad asutused vastavad käesolevas artiklis sätestatud sõltumatusnõuetele. Riiklik järelevalveasutus võib olla oma organisatsioonilise struktuuri poolest ühendatud teiste avaliku sektori asutustega, eelkõige nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2003¹⁶ artiklis 11 osutatud riikliku konkurentsiasutusega, riikliku konkurentsiasutusega või, kui see on asjakohane, riikliku transpordiasutusega, tingimusel et asjakohaselt asutatud ühendatud asutus vastab käesolevas artiklis sätestatud sõltumatuse nõuetele.

9. Liikmesriigid teatavad komisjonile riiklike järelevalveasutuste nimed, aadressid ja nende muudatused ning käesoleva artikli järgimise tagamiseks võetavad meetmed.

Artikkel 4

Riiklike järelevalveasutuste ülesanded

1. Riiklik järelevalveasutus täidab talle käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud rakendusaktidega määratud ülesandeid, eelkõige järgmisi ülesandeid:

- a) kontrollib artikli 7 lõike 1a punktis b ja artikli 8 lõike 4 punktis d osutatud liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsenõuete järgimist ja täitmist teenusepakkujate poolt;
- c) hindab ühise teabeteenuste osutamisega seotud hinnakujundust ja annab sellele heakskiidu kooskõlas artikliga 9;
- d) tulemuslikkuse kavade projektide ettevalmistamine, sealhulgas kulude jaotamise kriteeriumide ja tulemuseesmärkide kehtestamine, järelevalve artiklites 10–13b, 17 ja 19–22 ning artiklites 18 ja 23 osutatud rakendusaktides sätestatud ja nende piires tulemuslikkuse kavade ja tasusüsteemide üle

¹⁶ Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1/2003 asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (ELT L 1, 4.1.2003, lk 1).

- e) teeb järelevalvet määruse kohaldamise üle raamatupidamisarvestuse läbipaistvuse osas kooskõlas artikliga 25, auditeerib või kontrollib artikli 25 lõikes 4 osutatud finantsandmeid ja kiidab need heaks.

3. Iga riiklik järelevalveasutus viib koostöös riikliku pädeva asutusega, kui tegemist on erineva üksusega, läbi vajalikke järelevalvetegevusi, sealhulgas, kui see on asjakohane, kontrolle ja auditeid, et teha kindlaks käesolevas määruses ja selle alusel vastu võetud rakendusaktides sätestatud nõuete võimalik rikkumine, mille panevad toime nende järelevalve alla kuuluvad üksused. Sellise rikkumise avastamisel otsustavad riiklikud järelevalveasutused parandusmeetmete võtmise ja nende täitmisele pööramise üle.

Asjaomased aeronavigatsiooniteenuste osutajad, lennujaamade käitajad ja ühise teabeteenuste osutajad peavad järgima täite meetmeid, mida riiklikud järelevalveasutused on selles kontekstis võtnud. Piiriüleste teenuste puhul võib asjaomane liikmesriik või selle riiklik järelevalveasutus taotleda liikmesriigilt, kus teenusepakkuja on asutatud või kus on tema peamine äritegevuse koht selle liikmesriigi riiklikult järelevalveasutuselt tuge seoses võimalike raskustega täitmisel. Mõlemad liikmesriigid või nende riiklikud järelevalveasutused püüavad selle nimel koostööd teha.

Artikkel 5

Riiklike järelevalveasutuste vaheline koostöö

1. Riiklikud järelevalveasutused vahetavad teavet, kui see on asjakohane, eelkõige nende töö ja otsustusprotsessiga, parimate tavade ja menetlustega ning käesoleva määruse kohaldamisega seotud teavet. Selleks võivad riiklikud järelevalveasutused osaleda ja teha koostööd võrgus, mis koguneb korrapäraselt.
2. Riiklikud järelevalveasutused teevad tihedat koostööd, eelkõige piiriüleste teenuste osutamise korral ja teise liikmesriigi vastutusalasse kuulavas õhuruumis aeronavigatsiooniteenuste osutamise korral töökokkulepete kaudu, et aidata üksteist oma seire- ja järelevalveülesannete täitmisel ning uurimiste ja ülevaatustega seotud küsimustes.

3. Aeronavigatsiooniteenuste osutamise korral kahe või enama liikmesriigi vastutusalasse kuulavas õhuruumis, eelkõige seoses funktsionaalsete õhuruumiosadega, sõlmivad asjaomased liikmesriigid, kui see on asjakohane, omavahel või oma ametiasutustega kokkuleppe käesoleva määrusega ette nähtud järelvalve tegemiseks asjaomaste aeronavigatsiooniteenuste osutajate osas.
4. Kui aeronavigatsiooniteenuseid osutatakse teise liikmesriigi vastutusalasse kuulavas õhuruumis, nähakse lõikes 3 osutatud kokkulepetes ette käesolevas määruses sätestatud ülesannete ja nende ülesannete täitmise tulemuste vastastikune tunnustamine mõlema liikmesriigi või nende asjaomaste asutuste poolt. Nendes märgitakse ka, milline riiklik järelvalveasutus vastutab artikli 4 lõikes 1 sätestatud ülesannete eest.
5. Kui siseriiklik õigus seda võimaldab, võivad riiklikud järelvalveasutused piirkondliku koostöö huvides samuti sõlmida kokkuleppeid järelvalvekohustuste jagamise kohta.
- 5a. Käesolevas artiklis osutatud kokkulepetest teavitatakse komisjoni.

III PEATÜKK

TEENUSTE OSUTAMINE

Artikkel 6

Aeronavigatsiooniteenuste osutajate poolt teenuste osutamine

2. Ilma et see piiraks käesoleva määruse artiklite 7, 7a ja artikli 8 lõike 4 kohaldamist, üksus, kes vastab määruse (EL) nr 2018/1139 artiklites 40 ja 41 ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides osutatud nõuetele, võib osutada liidus õhuruumi kasutajatele aeronavigatsiooniteenuseid mittediskrimineerivatel tingimustel.

2a. Kui liikmesriik on aeronavigatsiooniteenuste osutajale teinud erandi nõudest omada määruse (EL) 2018/1139 artikli 41 lõike 6 kohast sertifikaati, võib kõnealune liikmesriik, olenemata lõikest 2, lubada kõnealusel teenuseosutajal osutada aeronavigatsiooniteenuseid õhuruumi selles osas, mille suhtes kõnealune erand tehti, ning kooskõlas kõnealuses artiklis sätestatud tingimustega.

3. Olenemata lõikest 2 võivad liikmesriigid lubada sõjaväel osutada määruse 2018/1139 artikli 2 lõike 3 punktis c osutatud aeronavigatsiooniteenuseid kogu nende vastutusalasse kuuluvas õhuruumis või selle osas ilma sertifitseerimiseta ja/või kohaldamata käesolevat määrust täielikult või osaliselt. Sellistel juhtudel teavitab asjaomane liikmesriik oma otsusest komisjoni ja teisi liikmesriike. Kõnealuseid teenuseid osutatakse kooskõlas määruse (EL) 2018/1139 artikli 2 lõikes 5 sätestatud tingimustega.

Lennuliiklusteenuste osutajate määramine

1. Liikmesriigid tagavad, et nende vastutusalasse kuuluva õhuruumi igas konkreetses osas osutab lennuliiklusteenuseid ainult üks teenuseosutaja. Selleks määravad liikmesriigid eraldi või ühiselt ühe lennuliiklusteenuste osutaja või mitu lennuliiklusteenuste osutajat. Liikmesriikidel on lennuliiklusteenuste osutaja(te) määramisel kaalutusõigus, tingimusel et lennuliiklusteenuste osutaja(d) vastab (vastavad) käesolevas artiklis sätestatud nõuetele.

1a. Lennuliiklusteenuste osutajad peavad vastama järgmistele kumulatiivsetele tingimustele:

- a) neil on määruse (EL) 2018/1139 artikli 41 kohane sertifikaat või määruse (EL) 2018/1139 artikli 41 lõike 5 kohane kehtiv deklaratsioon, välja arvatud juhul, kui nad on vabastatud määruse (EL) 2018/1139 artikli 2 lõike 3 punkti c kohasest sertifitseerimiskohustusest;
- b) nad vastavad riiklikele julgeoleku- ja kaitsenõuetele;
- c) nende peamine äritegevuse koht asub liikmesriigi territooriumil ning
- d) liikmesriigile või liikmesriigi kodanikele kuulub rohkem kui 50 % teenuseosutajast ja nad omavad selle üle tõhusat otsest või kaudset kontrolli kas ühe või mitme vaheettevõtte kaudu, välja arvatud juhul, kui on ette nähtud teisiti, nii nagu see on sätestatud kolmanda riigiga sõlmitud lepingus, mille üks osaline on liit.

Erandina punktidest c ja d võib liikmesriik määrata lennuliiklusteenuste osutaja, kelle peamine äritegevuse koht on kolmandas riigis ja/või kes ei vasta punktis d sätestatud tingimusele, osutama lennuliiklusteenuseid selle liikmesriigi vastutusalasse kuuluva õhuruumi piiratud osas, kui see õhuruumi osa piirneb kõnealuse kolmanda riigi vastutusalasse kuuluva õhuruumiga.

2. Lennuliiklusteenuste osutajate määramise suhtes ei kohaldata ühtegi tingimust, mille kohaselt kõnealused teenuseosutajad peavad:

- a) olema otseselt või enamusosaluse kaudu määrava liikmesriigi või selle kodanike omanduses;
- b) omama peamist äritegevuse kohta või registrijärgset asukohta määrava liikmesriigi territooriumil;
- c) kasutama ainult määravas liikmesriigis asuvaid rajatisi, kui selliste tingimuste kohaldamisega kaasneb teenuste osutamise vabaduse või asutamisvabaduse põhjendamatult piiramine.

3. Liikmesriigid määravad kindlaks kooskõlas käesoleva artikliga määratud lennuliiklusteenuste osutajate õigused ja kohustused.

4. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja teisi liikmesriike viivitamata käesoleva artikli alusel võetud otsustest, milles käsitletakse lennuliiklusteenuste osutajate määramist nende vastutusalasse kuuluva õhuruumi konkreetse osa jaoks.

Artikkel 7a

MET-teenuste osutajate määramine

- 1. Liikmesriigid võivad eraldi või ühiselt määrata ühe MET-teenuste osutaja kogu nende vastutusalasse kuuluvat õhuruumi või selle osa jaoks, võttes arvesse ohutusega seotud kaalutlusi.
- 2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja teisi liikmesriike viivitamata igast käesoleva artikli alusel tehtud otsusest.

Artikkel 7b

Aeronavigatsiooniteenuste osutajate vahelised suhted

- 1. Aeronavigatsiooniteenuste osutajad võivad kasutada teiste teenuseosutajate teenuseid, kellel on määruse (EL) 2018/1139 artikli 41 kohane sertifikaat või määruse (EL) 2018/1139 artikli 41 lõike 5 kohane kehtiv deklaratsioon, välja arvatud juhul, kui nad on vabastatud määruse (EL) 2018/1139 artikli 2 lõike 3 punkti c kohasest sertifitseerimiskohustusest. Selline koostöö toimub vajaduse korral kooskõlas artikliga 8.

Lennuliiklusteenuste osutajate puhul, kes on määratud vastavalt artiklile 7, ja MET-teenuste osutajate puhul, kes on määratud vastavalt artiklile 7a, on selliseks koostööks vaja asjaomaste liikmesriikide luba.

2. Lõike 1 kohaldamisel vormistavad aeronavigatsiooniteenuste osutajad oma töösuhted kirjalike lepingute või samaväärse õigusliku kokkuleppega, milles sätestatakse konkreetsed kohustused, sealhulgas vajaduse korral finantsarveldused, ja iga teenuseosutaja võetavad ülesanded. Sellistest kokkulepetest või korraldustest teavitatakse asjaomaseid siseriiklikke järelevalveasutusi.

Lennuliiklusteenuste osutajate puhul, kes on määratud vastavalt artiklile 7, ja MET-teenuste osutajate puhul, kes on määratud vastavalt artiklile 7a, on selliseks kokkuleppeks vaja asjaomaste liikmesriikide heakskiitu.

Artikkel 8

CNS-, AIS-, ADS-, MET- ja lennuliiklusteenuste osutamise tingimused lähenemis- ja lähilennujuhtimise jaoks

1. Ilma et see piiraks nende määrava riigi poolt artikli 7 lõike 3 kohaselt määratletud õigusi ja kohustusi, võivad määratud lennuliiklusteenuste osutajad otsustada hankida CNS-, AIS- või ADS-teenuseid turutingimustel.

1a. Välja arvatud juhul, kui liikmesriigid on määranud MET-teenuste osutaja vastavalt artiklile 7a, võivad liikmesriigid lubada lennuliiklusteenuste osutajatel hankida MET-teenuseid.

1b. Liikmesriigid võivad lubada lennujaamade käitajatel või lennujaama käitajate rühmal hankida lähilennujuhtimise jaoks lennuliiklusteenuseid ja/või lähenemislennujuhtimise jaoks lennuliiklusteenuseid.

Sellisel juhul peavad liikmesriigid tehnilise kirjelduse, sealhulgas teenuse kvaliteedi nõuded heaks kiitma. Liikmesriigid määravad käesolevas lõikes osutatud hanke tulemusel valitud teenuseosutaja.

4. CNS-, AIS-, ADS-, MET- või lennuliiklusteenuste osutaja lähi- või lähenemislennujuhtimise jaoks võib valida ja, kui see on asjakohane, määrata liikmesriigis teenuseid osutama üksnes lõigete 1, 1a või 1b kohase hanke tulemusel, tingimusel et see vastab järgmistele kumulatiivsetele tingimustele:

- a) tal on määruse (EL) 2018/1139 artikli 41 kohane sertifikaat või määruse (EL) 2018/1139 artikli 41 lõike 5 kohane kehtiv deklaratsioon, välja arvatud juhul, kui nad on vabastatud määruse (EL) 2018/1139 artikli 2 lõike 3 punkti c kohasest sertifitseerimiskohustusest.
- b) tema peamine äritegevuse koht asub liikmesriigi territooriumil;
- c) liikmesriigile või liikmesriigi kodanikele kuulub rohkem kui 50 % teenuseosutajast ja nad omavad selle üle tõhusat otsest või kaudset kontrolli kas ühe või mitme vaheettevõtte kaudu, välja arvatud juhul, kui see on sätestatud kolmanda riigiga sõlmitud lepingus, mille üks osaline on liit ning
- d) asjaomane teenuseosutaja täidab riikliku julgeoleku ja riigikaitsega seotud nõudeid.

Erandina punktidest b ja c võib iga ülemaailmse satelliitsideteenuste osutaja, kellele anti määruse (EL) 2018/1139 artikli 41 kohane sertifikaat teenuste osutamiseks liidus enne käesoleva määruse vastuvõtmist, valida selliste teenuste osutamiseks liidus isegi juhul, kui ta ei vasta punktides b ja c sätestatud tingimustele.

5. Artikleid 13, 13a, 13b ja nende artiklitega seotud rakenduseeskirju, mis on vastu võetud artikli 18 alusel, ei kohaldata määratud MET-teenuste osutajate osutatud MET-teenuste ega lennuliiklusteenuste osutajate suhtes, kes on määratud hankemenetluse tulemusel, mis viidi läbi vastavalt lõigetele 1a ja 1b. Asjaomased lennuliiklusteenuste osutajad esitavad asjakohased andmed lennuliiklusteenuste tulemuslikkuse kohta põhilistes tulemusvaldkondades, millele osutatakse artikli 10 lõike 2 punktis a ja ohutuse valdkonnas riikliku järelevalveasutuse ja komisjonile järelevalve eesmärgil.

Ühiste teabeteenuste osutamine

1. CIS-teenuste osutamise korral peavad levitatavad andmed olema piisavalt terviklikud ja kvaliteetsed, et võimaldada ohutult ja turvaliselt osutada mehitamata õhusõidukite liikluse juhtimise teenuseid.

2. CIS-teenuste osutaja täidab järgmisi kumulatiivseid nõudeid:

- a) nad vastavad riiklikele julgeoleku- ja kaitsenõuetele;
- b) nende peamine äritegevuse koht asub liikmesriigi territooriumil ning
- c) liikmesriigile või liikmesriigi kodanikele kuulub rohkem kui 50 % teenuseosutajast ja nad omavad selle üle tõhusat otsest või kaudset kontrolli kas ühe või mitme vaheettevõtte kaudu, välja arvatud juhul, kui on ette nähtud teisiti kolmanda riigiga sõlmitud lepingus, mille üks osaline on liit.

3. Kulud, millele põhineb CIS-teenuste hind, esitatakse raamatupidamisarvestuses, mida peetakse eraldi asjaomase ettevõtja muu tegevusega seotud raamatupidamisarvestusest, ning need tehakse asjaomasele riiklikule järelevalveasutusele kättesaadavad.

Kui CIS-teenuseid osutatakse ainuõiguslikult, kehtestab liikmesriik, et CIS-teenuste hind põhineb asjaomase teenuse osutamise püsi- ja muutuvkuludel ja/või hõlmab hinnalisandit, mis kajastab asjakohast riski ja tootluse vahelist tasakaalu.

4. CIS-teenuste osutaja kehtestatud hinnale annab hinnangu ja heakskiidu asjaomane riiklik järelevalveasutus. Sellise teenuse hind tehakse avalikkusele kättesaadavaks.

5. Andmed, mis on vajalikud mehitamata õhusõidukite turvaliseks käitamiseks U-space'i õhuruumis, tehakse aeronavigatsiooniteenuste osutajate poolt kedagi diskrimineerimata ning ilma et see piiraks julgeoleku- või kaitsepoliitikahuvide kaitsmist kättesaadavaks. CIS-teenuste osutajad kasutavad neid andmeid üksnes enda osutatavate teenustega seotud operatiivsetel eesmärkidel.

Sellistele andmetele juurdepääsu hinnad põhinevad andmete kättesaadavaks tegemise täiendavatel kuludel ja andmete loomise kulul, kui viimased ei ole kaetud artikli 20 alusel, välja arvatud juhul, kui liikmesriigid kasutavad selliste kulude katmiseks muid rahalisi vahendeid.

Artikkel 9a

Üldise lennuliikluse operatiivandmete kättesaadavus ja neile juurdepääs

1. Üldise lennuliikluse puhul teevad kõik aeronavigatsiooniteenuste osutajad, õhuruumi kasutajad, lennujaamad ja võrgustiku haldaja asjaomased operatiivandmed kättesaadavaks reaalajas, kedagi diskrimineerimata ning ilma et see piiraks riikliku julgeoleku, avaliku korra ja kaitsepoliitikahuvide kaitsmist, sealhulgas piiriülesel ja kogu liitu hõlmaval tasandil. Sellisest andmete kättesaadavaks tegemisest saavad kasu sertifitseeritud või deklaratsiooni esitanud aeronavigatsiooniteenuste osutajad, julgeoleku- ja kaitsetegevuse eest vastutavad sõjaväeüksused, sõjaväelise aeronavigatsiooniteenuste osutajad ning õhuruumi kasutajad, lennujaamad ja võrgustiku haldaja. Andmeid kasutatakse üksnes operatiivsetel eesmärkidel.
3. Lõikes 1 osutatud juurdepääs asjakohastele operatiivandmetele antakse julgeoleku, avaliku korra ja kaitse eest vastutavatele asutustele, riiklikele järelevalveasutustele, riiklikele pädevatele asutustele, võrgustiku haldajale ja ametile tasuta kooskõlas määrusega (EL) 2018/1139.
4. Komisjon määrab vastavalt artikli 37 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusele kindlaks käesoleva artikliga hõlmatud konkreetsed operatiivandmed ja määrab kindlaks selliste andmete esitamise tehnilised üksikasjad.

Artikkel 9b

Tulemuslikkuse hindamise asutus

1. Kooskõlas artikli 37 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega võib komisjon rakendusaktiga määrata sõltumatu ja erapooletu tulemuslikkuse hindamise asutuse. Tulemuslikkuse hindamise asutusel ei ole reguleerivat funktsiooni ega muud otsustusõigust. Tulemuslikkuse hindamise asutuse roll piirdub taotluse korral komisjoni ja riiklike järelevalveasutuste nõustamise ja abistamisega, eelkõige seoses asjakohaste andmete kogumise, uurimise, kinnitamise ja levitamisega ning artiklites 10–18 sätestatud tulemuslikkuse kava ja artiklites 19–23 sätestatud tasusüsteemide rakendamisega. Komisjon ja riiklikud järelevalveasutused jäävad vastutavaks oma käesolevast määrusest tulenevate ülesannete ja kohustuste täitmise eest. Komisjon teostab järelevalvet tulemuslikkuse hindamise asutuse ülesannete nõuetekohase täitmise üle.

2. Kui komisjon otsustab vastavalt lõikele 1 määrata tulemuslikkuse hindamise asutuse, võtab ta kooskõlas artikli 37 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega vastu üksikasjalikud eeskirjad, mis käsitlevad eelkõige tulemuslikkuse hindamise asutuse määramise perioodi, tulemuslikkuse hindamise asutuse koosseisu, valiku- ja ametisse nimetamise menetlust ning tulemuslikkuse hindamise asutuse liikmete, sealhulgas vajaduse korral tulemuslikkuse hindamise asutuse juhi ametiaega, tulemuslikkuse hindamise asutuse liikmete hüvitisi, kulusid ja tasustamist, samuti tulemuslikkuse hindamise asutuse ülesandeid käesoleva määruse kohasel rahastamisel ja selle piires.

Artikkel 10

Tulemuslikkuse kava

1. Selleks et parandada aeronavigatsiooniteenuste tulemuslikkust ja võrgustiku haldamist ühtses Euroopa taevas, kohaldatakse vastavalt käesolevale artiklile ning artiklitele 11–18 aeronavigatsiooniteenuste ja võrgustiku haldamise jaoks tulemuslikkuse kava.
2. Tulemuslikkuse kava rakendatakse võrdlusperioodidel, mis hõlmavad minimaalselt kolme aastat ja maksimaalselt viit aastat. Tulemuslikkuse kava sisaldab järgmist:
 - a) kogu liitu hõlmavad tulemuseesmärgid marsruudi aeronavigatsiooniteenuste jaoks põhilistes tulemusvaldkondades nagu keskkond, läbilaskevõime ja kulutõhusus iga võrdlusperioodi kohta;
 - b) tulemuslikkuse kavad, sealhulgas siduvad tulemuseesmärgid ja, kui see on asjakohane, stimuleerimiskavad, punktis a märgitud põhilistes tulemusvaldkondades iga võrdlusperioodi kohta;
 - c) tulemuslikkuse perioodiline läbivaatamine, järelevalve ja võrdlusuuringud punktis a nimetatud põhilistes tulemusvaldkondades ja võttes arvesse koostöös ametiga kindlaks määratud ohutusnäitajaid.
3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud tulemuslikkuse kava põhineb järgmisel:

- a) kõikidelt asjaomastelt pooltelt, sealhulgas aeronavigatsiooniteenuste osutajatelt, õhuruumi kasutajatelt, lennujaamade käitajatelt, lennujaamade koordinaatoritelt, riiklikelt järelevalveasutustelt, riiklikelt pädevatelt asutustelt, teistelt riiklikelt asutustelt, ametilt, võrgustiku haldajalt ja EUROCONTROLilt aeronavigatsiooniteenuste ja võrgustiku halduse tulemuslikkust käsitlevate asjakohaste andmete kogumine, kontroll, analüüs, hindamine ja levitamine;
- b) põhilised tulemusnäitajad eesmärkide seadmiseks lõike 2 punktis a osutatud tulemusvaldkondades;
- c) näitajad tulemuslikkuse jälgimiseks põhilistes tulemusvaldkondades, millele on osutatud lõike 2 punktis a ning asjakohased ohutusnäitajad, mis on kindlaks määratud koostöös ametiga;
- cc) jaotusväärtuste arvutamise metoodika;
- d) põhimõtted, mis käsitlevad tulemuslikkuse kavade ja tulemuseesmärkide kehtestamist aeronavigatsiooniteenuste ning võrgustiku haldamise jaoks ning selliste kavade sisu;
- e) tulemuslikkuse kavade projektide ning aeronavigatsiooniteenuste ja võrgustiku haldamise eesmärkide hindamine;
- f) tulemuslikkuse kavade järelevalve, sealhulgas asjakohased häiremehhanismid tulemuslikkuse kavade ja tulemuseesmärkide läbivaatamiseks ning kogu ELi hõlmavate tulemuseesmärkide läbivaatamiseks võrdlusperioodi jooksul;
- g) aeronavigatsiooniteenuste osutajate võrdlusuuring, kui see on asjakohane;
- h) stimuleerimiskavad, sealhulgas nii positiivsed kui negatiivsed rahalised stiimulid, mida kohaldatakse juhul, kui lennuliiklusteenuste osutaja ei järgi võrdlusperioodi jooksul aeronavigatsiooniteenuste asjaomaseid siduvaid tulemuseesmärke, välja arvatud juhul, kui selline ebapiisav eesmärkide täitmine või nende ületamine on tingitud lennuliiklusteenuste osutaja kontrolli alt väljas olevatest põhjustest;
- i) riskijagamissüsteemid liikluse ja kulude puhul;
- j) eesmärkide seadmise, tulemuslikkuse kavade ja tulemuseesmärkide hindamise, järelevalve ja võrdlusuuringute ajakavad;

- l) mehhanismid, et tegeleda ettenägematute ja oluliste sündmustega, millel on oluline mõju tulemuslikkuse kavade ja tasusüsteemide rakendamisele.
4. Tulemuslikkuse kavades sisalduvate tulemuseesmärkide seadmisel, tulemuslikkuse kavade projektide ettevalmistamisel ja hindamisel, sealhulgas kulude jaotamisel talituste vahel, samuti aeronavigatsiooniteenuste ja võrgustiku haldamise tulemuslikkuse jälgimisel ja võrdlemisel võetakse arvesse kohalike olude mõju ning tegureid, mis jäävad väljapoole lennuliiklusteenuste osutaja ja võrgustiku haldaja kontrolli.

Artikkel 11

Kogu ELi hõlmavate tulemuseesmärkide kehtestamine

1. Kooskõlas artikli 37 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega ning käesoleva artikli lõigetega 2 ja 3 võtab komisjon vastu kogu ELi hõlmavad tulemuseesmärgid marsruudi aeronavigatsiooniteenuste jaoks sellistes põhilistes tulemusvaldkondades, millele on osutatud artikli 10 lõike 2 punktis a iga võrdlusperioodi kohta ja määrab kindlaks selle perioodi kestuse. Komisjon võib kooskõlas nende kogu ELi hõlmavate tulemuseesmärkidega määrata kindlaks täiendavad lähteväärtused, häiretasemed, jaotusväärtused ja võrdlusrühmad, et võimaldada tulemuslikkuse kavade projektide hindamist ja heakskiitmist vastavalt artikli 13 lõigetes 3 ja 3a ning artiklis 13a osutatud kriteeriumidele.
2. Lõikes 1 osutatud kogu ELi hõlmavad tulemuseesmärgid määratakse kindlaks järgmiste oluliste kriteeriumide alusel:
 - a) nendega püütakse järk-järgult suurendada aeronavigatsiooniteenuste keskkonnaval, operatiivset ja majanduslikku tulemuslikkust;
 - b) need on realistlikud ja neid on võimalik saavutada asjaomase võrdlusperioodi jooksul, mis võimaldab aeronavigatsiooniteenuste tõhusat, kestlikku ja vastupidavat osutamist, edendades samal ajal pikemaajalist struktuurset ja tehnoloogilist arengut;

c) nendes võetakse arvesse võrdlusperioodi majanduslikku ja tegevuslikku konteksti, sealhulgas liiklusprognoosi ja tegevusandmeid, samuti artikli 10 lõike 2 punktis a osutatud peamiste tulemusvaldkondade ja ELi keskkonnaalaste eesmärkide täitmise vajaduse omavahelist seotust;

d) nendes võetakse arvesse artikli 10 lõike 2 punktis c osutatud ohutusnäitajaid.

3. Selleks et valmistada ette oma otsuseid kogu ELi hõlmavate tulemuseesmärkide kohta, konsulteerib komisjon riiklike asutuste, EUROCONTROLi ja operatiivses lennutegevuses osalevate sidusrühmadega ja kogub neilt vajalikku teavet ning võib taotleda tulemuslikkuse hindamise asutuse arvamust, juhul kui tulemuslikkuse hindamise asutus on määratud kooskõlas artikliga 9b.

Artikkel 13

Määratud lennuliiklusteenuste osutajate tulemuslikkuse kavad ja tulemuseesmärgid aeronavigatsiooniteenuste jaoks

1. Liikmesriigid võtavad igaks võrdlusperioodiks eraldi või ühiselt funktsionaalse õhuruumiosa tasandil vastu tulemuslikkuse kava, mille on koostanud riiklik järelevalveasutus ja millesse on vajaduse korral kaasatud teised riiklikud asutused ning mis põhineb eelkõige määratud lennuliiklusteenuste osutaja(te) sisendil seoses kõigi aeronavigatsiooniteenustega, mida kõnealused teenusepakkujad osutavad ning, kui see on asjakohane, vajaduse korral hangivad teistelt teenuseosutajatelt.

Tulemuslikkuse kavade projekt võetakse vastu pärast kogu ELi hõlmavate tulemuseesmärkide seadmist ja enne asjaomase võrdlusperioodi algust.

1a. Enne iga võrdlusperioodi algust kehtestab iga riiklik järelevalveasutus kriteeriumid marsruudi ja terminali aeronavigatsiooniteenuste ühiste kulude jaotamiseks kahe teenuseliigi vahel, võttes arvesse kulutasuvuse põhimõtet. See hõlmab kõnealust teavet tulemuslikkuse kava projektis. Riiklik järelevalveasutus tagab, et tasude kulubaasid vastavad kõnealustele kriteeriumidele ja artikli 20 nõuetele.

1b. Riiklik järelevalveasutus kehtestab ja lisab tulemuslikkuse kava projekti igaks võrdlusperioodiks artikli 10 lõike 2 punktis a osutatud peamistes tulemusvaldkondades marsruudi lennuliiklusteenuste tulemuseesmärgid mis on kooskõlas kogu ELi hõlmavate tulemuseesmärkidega ja tulemuseesmärkidega terminalis osutatavate aeronavigatsiooniteenuste jaoks. Tulemuslikkuse kava projektides võetakse arvesse lennuliikluse korraldamise üldkava ja omavahelist seotust artikli 10 lõike 2 punktis a osutatud kesksete tulemuslikkuse valdkondade ja vajaduse vahel täita asjakohaseid ELi ohutusnõudeid ja ELi keskkonnamärgid.

2. Lõikes 1 osutatud tulemuslikkuse kava projekt sisaldab EUROCONTROLi ja võrgustiku haldaja või vajaduse korral kohalike allikate esitatud asjakohast teavet, eelkõige liiklusprognoose ja operatiivandmeid.

Riiklik järelevalveasutus konsulteerib tulemuslikkuse kava projekti koostamisel õhuruumi kasutajate esindajatega ning vajaduse korral sõjaväevõimude, lennujaamade käitajate ja lennujaamade koordinaatorite ning riikliku pädeval asutusega juhul, kui riiklik järelevalveasutus ja riiklik pädev asutus on kaks eri üksust. Vastavust määrusele (EL) 2018/1139 ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidele ja rakendusaktidele kontrollitakse.

3. Marsruudi aeronavigatsiooniteenuste tulemuseesmärkidega, mis lisatakse tulemuslikkuse kava projekti, kooskõla kogu ELi hõlmavate tulemuseesmärkidega tehakse kindlaks, võttes arvesse kohalikke olusid ja artikli 10 lõike 2 punktis a osutatud valdkondade ja ohutuse vahelist omavahelist seotust ning osaliselt või täielikult järgmiste kriteeriumide alusel:

a) kui jaotusväärtused on kehtestatud kooskõlas kogu ELi hõlmavate tulemuseesmärkidega, siis tulemuslikkuse kava projektis sisalduvate tulemuseesmärkidega võrdlus nende jaotusväärtustega;

b) hinnangu andmine tulemuslikkuse suurenemisele nii tulemuslikkuse kavaga hõlmatud võrdlusperioodi jooksul kui ka eelmisest võrdlusperioodist ja asjaomase tulemuslikkuse kavaga hõlmatud võrdlusperioodist koosneva ajavahemiku jooksul;

c) asjaomase lennuliiklusteenuste osutaja kavandatud tulemuslikkuse taseme võrdlus asjaomase võrdlusrühma tulemuslikkuse tasemega.

Tulemuseesmärkide kooskõla hindamisel kulutõhususega seotud põhilises tulemusvaldkonnas ei võeta arvesse artikli 20 lõike 3 punktides b, d ja e osutatud kulusid.

3a. Lisaks peab vastuvõetud tulemuslikkuse kava projekt vastama järgmistele tingimustele:

- a) põhieeldused, millele tuginetakse eesmärkide seadmisel, ja kavandatavad meetmed eesmärkide saavutamiseks võrdlusperioodi jooksul, sealhulgas kasutatud lähteväärtused, liiklusprognosid ja majanduslikud eeldused, peavad tulemuslikkuse kava koostamise ajal olema täpsed, piisavad ja sidusad;
- b) vastuvõetud tulemuslikkuse kava projekt peab olema täielik nii andmete kui ka lisamaterjalide osas;
- c) tasude kulubaas peab vastama artiklis 20 sätestatud nõuetele.

3b. Vastuvõetud tulemuslikkuse kavade projektid tehakse avalikult kättesaadavaks, ilma et see piiraks tundliku teabe konfidentsiaalsust.

5. Vastuvõetud tulemuslikkuse kavade projektid esitatakse komisjonile hindamiseks ja heakskiitmiseks kooskõlas artikliga 13a.

Artikkel 13a

Tulemuseesmärkide ja tulemuslikkuse kavade hindamine komisjoni poolt

- 1. Komisjon hindab marsruudi aeronavigatsiooniteenuste tulemuseesmärke ja artiklis 13 osutatud vastuvõetud tulemuslikkuse kavade projekte vastavalt artikli 13 lõigetes 3 ja 3a sätestatud kriteeriumidele ja tingimustele.
- 2. Kui marsruudi aeronavigatsiooniteenuste tulemuseesmärkide kooskõla kogu ELi hõlmavate tulemuseesmärkidega ei ole võimalik artikli 13 lõikes 3 osutatud kriteeriumide alusel kindlaks teha, hindab komisjon, kas nendest kriteeriumidest kõrvalekaldumist saab põhjendada kohalike olude ja/või artikli 10 lõike 2 punktis a osutatud peamiste tulemusvaldkondade omavahelise seosega, võttes arvesse tulemuslikkuse kavade projektis esitatud teavet ja ohutuskaalutlusi. Sellisel juhul loetakse marsruudi aeronavigatsiooniteenuste tulemuseesmärgid kogu liitu hõlmavate eesmärkidega kooskõlas olevaks.

Komisjon võib lubada marsruudi aeronavigatsiooniteenuste tulemuseesmärkide kõrvalekaldumist kogu ELi hõlmavatest tulemuseesmärkidest kulutõhususe osas või läbilaskevõimega seotud võtmetähtsusega tulemusvaldkondadest, kui see on vajalik, et tagada kõnealuste teenuste tulemuseesmärkide kooskõla kogu ELi hõlmavate tulemuseesmärkidega keskkonnaga seotud põhilise tulemusvaldkonna osas. Lisaks lubatakse kõrvalekaldeid, et võimaldada määruses (EL) 2018/1139 ja selle alusel vastu võetud rakendusaktides ja delegeeritud õigusaktides sätestatud asjakohaste ELi ohutusnõuete täitmist.

3. Kui komisjon leiab, et vastuvõetud tulemuslikkuse kava projekt vastab artikli 13 lõigetes 3 ja 3a sätestatud kriteeriumidele ja tingimustele koostoimes käesoleva artikli lõikega 2, kiidab ta selle heaks kooskõlas artikli 37 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Kui komisjon leiab, et on kahtlusi tulemuslikkuse kava projekti vastavuse suhtes artikli 13 lõigetes 3 ja 3a sätestatud kriteeriumidele ja tingimustele koostoimes käesoleva artikli lõikega 2, algatab ta kõnealuse tulemuslikkuse kava projekti üksikasjaliku läbivaatamise, nõudes vajaduse korral asjaomaselt liikmesriigilt lisateavet.

5. Kui komisjon leiab pärast üksikasjalikku läbivaatamist, et tulemuslikkuse kava projekt vastab artikli 13 lõigetes 3 ja 3a sätestatud kriteeriumidele ja tingimustele koostoimes käesoleva artikli lõikega 2, kiidab ta selle heaks kooskõlas artikli 37 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Kui komisjon leiab siiski, et tulemuslikkuse kava projekt ei ole nende kriteeriumide ja tingimustega kooskõlas, võtab komisjon artikli 37 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt vastu otsuse, milles sätestatakse parandusmeetmed, mida asjaomane liikmesriik või asjaomased liikmesriigid peavad võtma.

Asjaomane liikmesriik (asjaomased liikmesriigid) teatab (teatavad) komisjonile kõnealuse otsuse kohaselt võetud meetmetest ning esitab (esitavad) teabe, mis tõendab, et need meetmed on kõnealuse otsusega kooskõlas.

Kui komisjon leiab, et need meetmed on tema otsuse täitmise tagamiseks piisavad, teavitab ta sellest asjaomast liikmesriiki või asjaomaseid liikmesriike ja kiidab tulemuslikkuse kava projekti heaks kooskõlas artikli 37 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Kui komisjon leiab, et need meetmed ei ole otsuse täitmise tagamiseks piisavad, teavitab ta asjaomast liikmesriiki ja võtab vajaduse korral meetmeid mittevastavuse kõrvaldamiseks, sealhulgas Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 258 sätestatud meetmete kaudu.

6. Asjaomased liikmesriigid võtavad käesoleva artikli kohaselt komisjoni poolt heaks kiidetud tulemuslikkuse kava projektid lõplike kavadena vastu ja need tehakse avalikkusele kättesaadavaks, ilma et see piiraks tundliku teabe konfidentsiaalsust.

Artikkel 13b

Tulemuslikkuse järelevalve

1. Riiklik järelevalveasutus hindab koostöös riikliku pädeva asutusega, kui tegemist on muu üksusega, kas tema vastutusalasse kuuluv asutuses osutatavad aeronavigatsiooniteenused täidavad artikli 13a kohaselt heaks kiidetud tulemuslikkuse kavades sisalduvaid tulemuseesmärke, kas neid kavasid rakendatakse nõuetekohaselt ja kas nad rakendavad artikli 10 lõike 3 punktis h osutatud kavades tulenevaid positiivseid või negatiivseid stiimuleid.

2. Riiklik järelevalveasutus annab korrapäraselt välja aruandeid, milles käsitletakse määratud lennuliiklusteenuste osutajate poolt osutatud aeronavigatsiooniteenuste tulemuslikkuse järelevalvet, ning teeb nende hinnangute tulemused avalikkusele kättesaadavaks, ilma et see piiraks tundliku teabe konfidentsiaalsust.

Määratud lennuliiklusteenuste osutajad esitavad teavet ja andmeid, mida on vaja selliseks järelevalveks. Need hõlmavad osutatud teenuste tegelike kulude seotud teavet ning andmeid ning, kui see on asjakohane, ilma et see piiraks tundliku teabe konfidentsiaalsust, ning andmeid, mis on seotud teistelt teenuseosutajatelt hangitud teenuste tegelike kuludega.

2a. Kui tulemuslikkuse kavades sisalduvaid tulemuseesmärke ei täideta või tulemuslikkuse kava ei ole nõuetekohaselt rakendatud, hindab riiklik järelevalveasutus, kas see on tingitud ohutuskaalutlustest või välistest teguritest, mis ei sõltu lennuliiklusteenuste osutajast. Eelkõige hindab riiklik järelevalveasutus võrgustiku üldise toimimise parandamiseks võetud meetmete kahjulikku mõju lennuliiklusteenuste osutaja tegelikule tulemuslikkusele. Kui ebapiisavat tulemuslikkust ei saa põhjendada ohutuskaalutluste või väliste teguritega, nõuab riiklik järelevalveasutus, et lennuliiklusteenuste osutaja võtaks parandusmeetmed.

2b. Positiivsete ja negatiivsete rahaliste stiimulite puhul võetakse arvesse teenuse kvaliteedi halvenemist ning need peavad olema proportsionaalsed saavutatud tulemuste ja heakskiidetud tulemuslikkuse kavades seatud tulemuseesmärkide vahelise erinevuse ulatusega.

Positiivseid ja negatiivseid rahalisi stiimuleid võib kohaldada üksnes juhul, kui nende üle- või alatäitmine on omistatav asjaomasele lennuliiklusteenuste osutajale. Sellised negatiivsed stiimulid ei mõjuta kõnealuse lennuliiklusteenuste osutaja rahalist elujõulisust ega teenuste osutamise ohutust ja kvaliteeti.

3. Komisjon viib läbi kogu ELi hõlmavate tulemuseesmärkide saavutamise korrapäraseid hindamisi ja esitab tulemused artikli 37 lõikes 1 osutatud komiteele.

Artikkel 16

Võrgustiku tulemuslikkuse kava

1. Võrgustiku haldaja koostab kooskõlas artikli 27 lõikes 7 osutatud ühisotsustamismenetlusega iga võrdlusperioodi kohta võrgustiku tulemuslikkuse kava projekti.

Võrgustiku tulemuslikkuse kava projekt koostatakse pärast kogu ELi hõlmavate tulemuseesmärkide seadmist ja enne asjaomase võrdlusperioodi algust. See sisaldab tulemuseesmärke põhilistes tulemusvaldkondades, millele on osutatud artikli 10 lõike 2 punktis a.

2. Võrgustiku tulemuslikkuse kava projekt esitatakse komisjonile hindamiseks ja vastuvõtmiseks.

2a. Komisjon hindab võrgustiku tulemuslikkuse kava, tuginedes järgmistele olulistele kriteeriumidele:

- a) hinnangu andmine aja jooksul tulemuslikkuse suurenemisele nii tulemuslikkuse kavaga hõlmatud võrdlusperioodi jooksul ning eelmisest võrdlusperioodist ja asjaomase tulemuslikkuse kavaga hõlmatud võrdlusperioodist koosneva ajavahemiku jooksul ning panus kogu liitu hõlmavate tulemuseesmärkide saavutamisse;
- b) võrgustiku tulemuslikkuse kava projekti täielikkus ja järjepidevus andmete ja lisamaterjalide osas, sealhulgas põhieesmärgid, millele tuginetakse ja liiklusproгноosisid.

2b. Kui komisjon leiab, et võrgustiku tulemuslikkuse kava projekt on täielik ja kajastab piisavat tulemuslikkuse suurenemist, võtab ta võrgustiku tulemuslikkuse kava projekti lõpliku kavana vastu. Muul juhul laseb komisjon võrgustiku haldajal esitada läbivaadatud võrgustiku tulemuslikkuse kava projekt.

Artikkel 17

Tulemuseesmärkide ja tulemuslikkuse kavade läbivaatamine võrdlusperioodi jooksul

1. Kui kogu ELi hõlmavad tulemuseesmärgid ei ole võrdlusperioodil enam piisavad, võttes arvesse oluliselt muutunud asjaolusid või ohutusega seotud kaalutlusi, ning kui ühe või mitme eesmärgi läbivaatamine on vajalik ja proportsionaalne, vaatab komisjon kogu ELi hõlmavad tulemuseesmärgid läbi. Selle otsuse suhtes kohaldatakse artiklit 11.

Kui pärast sellist läbivaatamist ei ole artikli 13a lõike 6 kohaselt vastu võetud tulemuslikkuse kavades sisalduvad tulemuseesmärgid enam kooskõlas kogu ELi hõlmavate tulemuseesmärkidega, vaatavad liikmesriigid kõnealused kavad seoses asjaomaste tulemuseesmärkidega läbi. Nende kavade läbivaatamise suhtes kohaldatakse artikleid 13 ja 13a. Artikli 13 lõikes 2 osutatud konsulteerimine võib käesoleva lõigu kohaldamisel piirduda tulemuseesmärkide ja tulemuslikkuse kavade projektide nende osadega, mida läbivaatamine otseselt või kaudselt mõjutab.

Pärast esimeses lõigus osutatud läbivaatamist koostab võrgustiku haldaja uue võrgustiku tulemuslikkuse kava projekti. Kõnealuse uue kava vastuvõtmise suhtes kohaldatakse artiklit 16.

2. Lõikes 1 osutatud otsus kogu liitu hõlmavate läbivaadatud tulemuseesmärkide kohta hõlmab üleminekusätteid ajavahemikuks, mis kestab seni, kuni hakatakse kohaldama lõplikke läbivaadatud tulemuslikkuse kavasid. Kogu liitu hõlmavaid läbivaadatud eesmärke ja üleminekusätteid ei kohaldata tagasiulatuvalt.

2a. Võrgustiku tegevuses ilmnenud kriisiolukorra puhul, mis takistab usaldusväärsete liiklusproгноoside tegemist, võivad lõikes 2 nimetatud üleminekusätted hõlmata tulemuslikkuse süsteemi peatamist niikaua, kuni saadaval on uued usaldusväärsed prognoosid. Sellisel juhul määratleb komisjon lõikes 1 osutatud otsuses seonduvad tingimused, sealhulgas kohaldatavate tasude vajalikud kohandused.

3. Liikmesriigid võivad vaadata üks või mitu tulemuseesmärki võrdlusperioodi jooksul läbi, kui jõutud on häiretasemeteni või kui on tõendatud, et esialgsed andmed, eeldused ja põhjendused, millest tulemuseesmärkide seadmisel lähtuti, on muutunud olulisel määral ja püsivalt ebatäpseks asjaolude tõttu, mida ei olnud tulemuslikkuse kava vastuvõtmise ajal võimalik ette näha.

Sellisel juhul vaatavad liikmesriigid tulemuslikkuse kavade seoses asjaomaste eesmärkidega läbi artiklites 13 ja 13a sätestatud korras. Artikli 13 lõikes 2 osutatud konsulteerimist võib käesoleva lõike kohaldamisel piirata tulemuseesmärkide ja tulemuslikkuse kavade nende osadega, mida läbivaatamine otseselt või kaudselt mõjutab.

Artikkel 18

Tulemuslikkuse kava rakendamine

Komisjon võtab tulemuslikkuse kava rakendamiseks artikli 37 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt vastu võetud rakendusaktidega vastu üksikasjalikud nõuded ja menetlused artikli 10 lõike 3 ning artiklite 11, 13, 13a, 13b, 16 ja 17 suhtes, eelkõige seoses tulemuslikkuse kavade ettevalmistamise, hindamise, heakskiitmise ja läbivaatamisega tulemuseesmärkide seadmisega, tulemuslikkuse järelevalvega, võrdlusuuringute metoodikaga, stimuleerimiskavadega, parandusmeetmete võtmisega ning kõigi menetluste ajakavaga.

Artikkel 19

Tasusüsteemipõhimõtted

1. Ilma et see piiraks liikmesriikide võimalust rahastada käesoleva artikliga hõlmatud aeronavigatsiooniteenuste osutamist riiklikest vahenditest, määratakse õhuruumi kasutajate jaoks kindlaks aeronavigatsiooniteenuste tasud, kehtestatakse need ja nõutakse need sisse kooskõlas Chicago konventsiooni artikliga 15 ja käesoleva artikliga ja artiklitega 20–22 ning artikli 23 alusel vastu võetud rakendusaktidega. Käesoleva artikli ning artiklite 20–22 kohaselt loodud tasusüsteem on kooskõlas EUROCONTROLi loodud marsruudi navigatsioonitasude tasusüsteemiga, eelkõige marsruudi navigatsioonitasude kulubaasi kindlaksmääramist ja ühikumäärade arvutamist käsitlevate EUROCONTROLi põhimõtetega.
2. Tasud põhinevad aeronavigatsiooniteenuste osutajate kuludel, mis kantakse seoses õhuruumi kasutajatele või nende heaks kättesaadavaks tehtud teenuste osutamisega ja funktsioonide täitmisega kindlaksmääratud võrdlusperioodidel, nagu on määratletud artikli 10 lõikes 2. Need tasud võivad hõlmata mõistlikku aktivatulu.
3. Maksudega soodustatakse aeronavigatsiooniteenuste ohutut, tulemuslikku, tõhusat ja kestlikku osutamist, et saavutada ohutuse ja kulutõhususe kõrge tase, vähendades samaaegselt lennunduse keskkonnamõju.

5. Käesoleva artikli kohaselt õhuruumi kasutajatele kehtestatud tasudest saadud tulu, mille on saanud aeronavigatsiooniteenuste osutaja, ei kasutata selliste teenuste rahastamiseks, mida aeronavigatsiooniteenuste osutaja osutab turutingimustel kooskõlas artikliga 8, või mis tahes muu sellise äritegevuse rahastamiseks, millega kõnealune teenuseosutaja tegeleb.

6. Määratud lennuliiklusteenuste osutajate kindlaksmääratud ja tegelikke kulusid käsitlevad finantsandmed esitatakse riiklikele järelevalveasutustele.

Artikkel 20

Tasude kulubaas

1. Aeronavigatsiooniteenuste tasude kulubaas hõlmab kindlaksmääratud kulusid, nagu on kindlaks määratud artikli 13a lõike 6 kohaselt vastu võetud tulemuslikkuse kavades, mis on seotud nende teenuste osutamisega asjaomases marsruudi aeronavigatsioonitasude ja terminali aeronavigatsioonitasude sissenõudmise piirkonnas.

2. Lõikes 1 osutatud kindlaksmääratud kulud hõlmavad asjaomaste rajatiste ja teenustega seotud kulusid, kapitalikulu ja varade amortisatsiooni, samuti hooldus-, tegevus-, juhtimis- ja halduskulusid ning muid personalikulusid.

3. Lõikes 1 osutatud kindlaksmääratud kulud hõlmavad ka järgmisi kulusid:

b) kulud, mis on seotud aeronavigatsiooniteenuste järelevalvega riiklike järelevalveasutuste, riiklike pädevate asutuste ja muude riigiasutuste poolt, kui liikmesriik nii otsustab;

c) kulud, mis tulenevad aeronavigatsiooniteenuste osutamisest aeronavigatsiooniteenuste osutaja poolt, kui liikmesriik nii otsustab;

d) kulud, mis tulenevad võrgustiku funktsioonide täitmisest aeronavigatsiooniteenuste osutaja poolt, eelkõige seoses koostööga võrgustiku haldajaga ning muude funktsioonidega, nagu on kirjeldatud artikli 2 lõikes 9;

e) EUROCONTROLi lennuliikluse ohutuse alast koostööd käsitlevast 13. detsembri 1960. aasta rahvusvahelisest konventsioonist (nagu seda on viimati muudetud) tulenevad kulud, kui liikmesriik nii otsustab.

4. Kindlaksmääratud kulude hulka ei kuulu kulud, mis on seotud liikmesriikide kehtestatud karistustega kooskõlas artikliga 42.

5. Kulud, mis on seotud nii marsruudi aeronavigatsiooniteenustega kui ka terminali aeronavigatsiooniteenustega, jaotatakse kooskõlas liikmesriigi järelevalveasutuse poolt artikli 13 lõike 1a kohaselt sätestatud kriteeriumidega. Ristsubsideerimine marsruudi aeronavigatsiooniteenuste ja terminali aeronavigatsiooniteenuste vahel ei ole lubatud. Ristsubsideerimine on lubatud eri aeronavigatsiooniteenuste vahel nende kahe kategooria raames ainult objektiivselt põhjendatud juhtudel, tingimusel et see on määratletud läbipaistval viisil vastavalt artikli 25 lõikele 3.

6. Määratud lennuliiklusteenuste osutajad edastavad üksikasjaliku teabe oma kulubaasi kohta riiklikule järelevalveasutusele ja komisjonile. Selleks jaotatakse kulud, tuues eraldi välja personalikulud, muud tegevuskulud kui personalikulud, amortisatsioonikulud, kapitalikulud, artikli 20 lõikes 3 osutatud kulud ning erakorralised kulud.

Artikkel 21

Navigatsioonitasude sissenõudmise piirkond ja ühikumäärad

1. Ühikumäärad kehtestatakse kalendriaastate kaupa iga tasude sissenõudmise piirkonna kohta, lähtudes kindlaksmääratud kuludest, tulemuslikkuse kavades esitatud liiklusprognosidest, eelmiste aastate alusel kohaldatavatest korrektsioonidest ja muudest tuludest.

1a. Ilma et see piiraks artikli 20 lõike 5 esimest lõiku, määravad liikmesriigid enne võrdlusperioodi algust kindlaks aeronavigatsiooniteenuste navigatsioonitasude sissenõudmise piirkonnad ning määravad kindlaks iga navigatsioonitasude sissenõudmise piirkonna kohaldamisalasse kuuluvad lennuliiklusteenuste osutajad. Komisjon määratleb artikli 37 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt vastu võetud rakendusaktiga tingimused, mille kohaselt võivad liikmesriigid võrdlusperioodi ajal muuta terminali navigatsioonitasude sissenõudmise piirkonda või määrata uue terminali navigatsioonitasude sissenõudmise piirkonna.

2. Liikmesriigid kehtestavad ühikumäärad ja komisjon kontrollib, et need vastavad artiklites 19 ja 20 ning käesolevas artiklis sätestatud nõuetele. Kui komisjon leiab, et ühikumäär ei vasta eespool nimetatud nõuetele, peab asjaomane liikmesriik ühikumäära läbi vaatama ja seda asjakohaselt muutma.

Artikkel 22

Tasude kehtestamine

1. Õhuruumi kasutajatelt nõutakse aeronavigatsiooniteenuste osutamise eest tasu kedagi diskrimineerimata, võttes arvesse asjaomaste eri õhusõidukitüüpide suhtelist tootlikkust. Erinevatelt õhuruumikasutajatelt sama teenuse kasutamise eest tasu nõudmisel ei eristata kasutajaid kodakondsuse ega kategooria alusel.
2. Konkreetse lennu marsruudi aeronavigatsioonitasu konkreetsetes marsruudi aeronavigatsioonitasude sissenõudmise piirkonnas arvutatakse selle marsruudi aeronavigatsioonitasude sissenõudmise piirkonnas kehtestatud ühikumäära ja kõnealuse lennuga seoses marsruudil osutatud teenuse ühikute põhjal.
3. Konkreetse lennu terminali aeronavigatsioonitasu konkreetsetes terminali aeronavigatsioonitasude sissenõudmise piirkonnas arvutatakse selle terminali aeronavigatsioonitasude sissenõudmise piirkonnas kehtestatud ühikumäära ja kõnealuse lennuga seoses terminalis osutatud teenuse ühikute põhjal. Terminali aeronavigatsiooniteenuste tasu arvutamisel käsitatakse õhusõiduki saabumist ja lahkumist ühe lennuna.
4. Teatavad õhuruumikasutajad või lennud, eelkõige kergõhusõidukeid ja riiklikke õhusõidukeid kasutavad või kergõhusõidukitega või riiklike õhusõidukitega käitatavad, võidakse tasust vabastada, tingimusel et sellise vabastamisega kaasnevad kulud kaetakse muudest allikatest ja need ei jää teiste kasutajate kanda.
5. Tasusid võib kohandada, et julgustada lennuliiklusteenuste osutajaid ja õhuruumi kasutajaid toetama keskkonnaga seotud tulemusnäitajate või teenuste kvaliteedi parandamist, näiteks kasutama võimalikest marsruutidest kõige kütusesäästlikumat, kasutama rohkem säästvaid alternatiivkütuseid, suurendama läbilaskevõimet, vähendama hilinemisi ja tagama kestliku arengu, säilitades samal ajal optimaalse ohutustaseme, võttes eelkõige arvesse Euroopa lennuliikluse korraldamise üldkava rakendamist. Kohandamine hõlmab rahalisi eeliseid või kaotusi ning ei mõjuta lennuliiklusteenuste osutajate tulusid.

5a. Komisjon teostab liikmesriikidega, lennuliiklusteenuste osutajatega ning õhuruumikasutajatega konsulteerides teostatavusuuringu, mis käsitleb tasude kohandamise mõju lennuliiklusele ja sidusrühmadele, sealhulgas õhuruumikasutajate lennutrajektooridele, läbilaskevõimele, õhusõidukipargile ja kuludele ning samuti lennuliiklusteenuste osutajate tuluneutraalsuse tagamise mehhanismidele. Selles uuringus käsitletakse ka kõnealuse kohandamise panust artikli 1 lõikes 1 ja Euroopa rohelist kokkulepet käsitlevas komisjoni teatises osutatud ühtse Euroopa taeva eesmärkide saavutamisse, võttes arvesse konkurentsivõime aspekte, olemasolevaid stimuleerimiskavasid ja muid teadaolevaid alternatiive. Komisjon võib selle uuringu alusel vastu võtta suuniseid, et võimaldada liikmesriikidel rakendada kulude kohandamist vabatahtlikkuse alusel.

Artikkel 23

Tasusüsteemi rakendamine

Komisjon võtab tasusüsteemi rakendamiseks artikli 37 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt vastu võetud rakendusaktidega vastu üksikasjalikud nõuded ja menetlused seoses artiklitega 19, 20, 21 ja 22, eelkõige kulubaasi ja kindlaksmääratud kulude, ühikumäärade kehtestamise ja riskijagamissüsteemide ning tasude kohandamise osas.

Artikkel 24

Tulemuslikkuse kavale ja tasusüsteemile vastavuse kontroll

1. Komisjon kontrollib regulaarselt liikmesriikide, eeskätt riiklike järelevalveasutuste vastavust artiklite 10–17 ja 19–22 nõuetele ning artiklites 18 ja 23 osutatud rakendusaktide nõuetele. Enne meetmete võtmist konsulteerib komisjon tulemuslikkuse hindamise asutusega, kui tulemuslikkuse hindamise asutus on kooskõlas artikliga 9b määratud, ja riiklike järelevalveasutustega.
2. Kui komisjonil on andmeid lõikes 1 osutatud nõuete rikkumise kohta, võib ta alustada uurimist. Uurimine tuleb lõpule viia nelja kuu jooksul pärast asjaomase liikmesriigi ja asjaomase riikliku järelevalveasutuse ärakuulamist.

3. Ilma et see piiraks artikli 41 lõike 1 kohaldamist, jagab komisjon uurimistulemusi liikmesriigiga ja, vajaduse korral, asjaomase lennuliiklusteenuste osutajaga ja võib esitada arvamuse selle kohta, kas see liikmesriik on järginud artiklites 10–17 ja 19–22 ning artiklites 18 ja 23 osutatud rakendusaktides esitatud nõudeid. Ta annab sellest arvamusest asjaomasele liikmesriigile teada.

Artikkel 25

Aeronavigatsiooniteenuste osutajate raamatupidamise läbipaistvus

1. Aeronavigatsiooniteenuste osutajad, olenemata nende omandivormist või õiguslikust struktuurist, koostavad ja avaldavad igal aastal oma finantsaruanded. Need aruanded vastavad rahvusvahelistele raamatupidamisstandarditele, mille liit on kasutusele võtnud. Kui aeronavigatsiooniteenuste osutaja õigusliku staatuse tõttu ei ole rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite täielik järgimine võimalik, peab teenuseosutaja saavutama vastavuse võimalikult suures osas. Aeronavigatsiooniteenuste osutajad avaldavad aastaaruande ning sõltumatu audiitor kontrollib käesolevas lõikes osutatud aruandeid regulaarselt.
2. Riiklikul järelevalveasutusel on õigus juurdepääsuks tema järelevalve alla kuuluvate aeronavigatsiooniteenuste osutajate raamatupidamisarvestusele. Liikmesriigid võivad otsustada anda muude liikmesriikide riiklikele järelevalveasutustele juurdepääsu kõnealusele raamatupidamisarvestusele.
3. Aeronavigatsiooniteenuste osutajad peavad ettevõttesiseses raamatupidamises eraldi arvestust iga aeronavigatsiooniteenuse kohta, nagu seda nõutaks juhul, kui neid teenuseid osutaksid eri ettevõtjad, et vältida diskrimineerimist, ristsubsideerimist ja konkurentsi moonutamist. Lisaks peab aeronavigatsiooniteenuste osutaja iga toimingu kohta eraldi arvestust järgmistel juhtudel:
 - a) ta osutab aeronavigatsiooniteenuseid, mis on hangitud vastavalt artikli 8 lõikele 1 ja aeronavigatsiooniteenuseid, mida see säte ei hõlma;
 - b) ta osutab aeronavigatsiooniteenuseid ja teeb igasuguseid muid toiminguid, sealhulgas osutab ühiseid teabeteenuseid;

c) ta osutab aeronavigatsiooniteenuseid liidus ja kolmandates riikides.

Aeronavigatsiooniteenuste osutamisega seotud kindlaksmääratud tegelikud kulud jagatakse kuludekategoriateks kooskõlas artikli 20 lõikega 6 ja tehakse avalikkusele kättesaadavaks, tingimusel et konfidentsiaalne teave on kaitstud.

4. Tulusid käsitlevaid finantsandmeid, millest on teatatud vastavalt artikli 19 lõikele 6, ning muud ühikumäärade arvutamisel asjakohast teavet kontrollib või need kinnitab riiklik järelevalveasutus või asjaomasest aeronavigatsiooniteenuste osutajast sõltumatu üksus, kelle riiklik järelevalveasutus on heaks kiitnud. Ilma et see mõjutaks tundliku teabe konfidentsiaalsust, tehakse kontrolli tulemused avalikkusele kättesaadavaks.

IV PEATÜKK

VÕRGUSTIKU HALDAMINE

Artikkel 26

Võrgustiku funktsioonid

1. Lennuliikluse korraldamise võrgustiku funktsioonidega aidatakse kaasa, et õhuruumi ning piiratud ressursse kasutatakse kestlikult ja tulemuslikult. Lisaks tagatakse nende funktsioonidega, et õhuruumi kasutajad saavad lennata keskkonna seisukohast kõige optimeeritumaid marsruute ja profiile kasutades, võimaldades samal ajal õiglast ja mõistlikku juurdepääsu õhuruumile ja aeronavigatsiooniteenustele ning minimeerides ülekoormust. Lõikes 2 loetletud võrgustiku funktsioonid toetavad õhuruumikasutajate sujuvat juurdepääsu aeronavigatsiooniteenustele ning tulemuseesmärkide täitmist, toetades samas piirkondliku ja kohaliku tasandi algatusi, ja põhinevad operatiivvajadustel. Need ei piira liikmesriikide suveräänsust oma õhuruumi suhtes ega nende vastutust seoses avaliku korra, julgeoleku ning kaitseküsimustega.

1a. Ilma et see piiraks eelkõige määruse (EL) 2018/1139 artikleid 44 ja 46 ning nende alusel vastu võetud delegeeritud õigusakte ja rakendusakte, säilitavad liikmesriigid täieliku ja ainupädevuse oma õhuruumi struktuuride ja marsruutide võrgustiku suhtes. Seoses sellega võtavad liikmesriigid arvesse keskkonnaga seotud aspekte, lennuliikluse vajadusi, hooajalisust ning lennuliikluse ja tulemuslikkuse kavade keerukust. Enne nende aspektide üle otsustamist konsulteerivad nad asjaomaste õhuruumi kasutajatega või rühmadega, kes esindavad selliseid õhuruumi kasutajaid ja vajaduse korral sõjaväevõime.

2. Lõikes 1 osutatud võrgustiku funktsioonid on järgmised:

- a) sellise õhuruumi struktuuri kavandamine, mis tagab vajalikul tasemel ohutuse, läbilaskevõime, paindlikkuse, reageerimisvõime, keskkonnavalase tulemuslikkuse ning aeronavigatsiooniteenuste kiire ja sujuva osutamise, võttes nõuetekohaselt arvesse julgeoleku- ja kaitsevajadusi;
- b) lennuliiklusvoogude juhtimine;

- c) piiratud ressursside koordineerimine üldise lennuliikluse kasutatavates lennusagedusalades, eriti raadiosagedustel ning radari transpondri koodide koordineerimine ja jaotamine;
- d) lennujuhtimisvõimekuse haldamine võrgustikus kooskõlas kohustustega, mis on kindlaks määratud võrgustiku operatiivkavas;
- e) võrgustiku tegevuses ilmnenu kriisiolukorra haldamine;
- f) lennuliiklusvoogude juhtimisest tulenevate hilinevate põhjuste väljaselgitamine;
- g) Euroopa lennuliikluse korraldamise võrgu taristu kasutuselevõtu kavandamine ja rakendustegevus kooskõlas Euroopa lennuliikluse korraldamise üldkavaga.

3. Liikmesriigid ja kõik asjaomased operatiivses lennutegevuses osalevad sidusrühmad täidavad võrgustiku funktsioone võrgustiku haldaja toel, kes täidab artikli 27 lõikes 4 täpsustatud ülesandeid.

4. Lõikes 2 loetletud funktsioonide rakendamiseks võrgustiku haldaja ja võrgustiku haldusnõukogu poolt võetavad meetmed on puhtalt operatiivset või tehnilist laadi ning nendega ei kaasne poliitilise hinnangu andmine. Nende puhul võetakse arvesse liikmesriikide iseärasusi ning kohalikul tasandil tehtud ettepanekuid. Funktsioone täidetakse kooskõlastatult tsiviil- ja sõjaväevõimudega, eelkõige vastavalt kokkulepitud korrale, mis näeb ette õhuruumi paindliku kasutamise.

Artikkel 27

Võrgustiku haldaja

1. Artikli 26 lõikes 1 osutatud eesmärkide saavutamiseks peab komisjon, keda toetab amet kooskõlas määrusega (EL) 2018/1139, tagama, et võrgustiku haldaja aitaks rakendada artikli 26 lõikes 2 sätestatud võrgustiku funktsioone kooskõlas käesoleva artikliga. Komisjon teostab järelevalvet võrgustiku haldaja ülesannete nõuetekohase täitmise üle.

2. Komisjon määrab EUROCONTROLi või mõne muu mõne erapooletu ja pädeva organi, kes täidaks võrgustiku haldaja ülesandeid. Selleks võtab komisjon vastu rakendusakti kooskõlas artikli 37 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega. Asjaomane määramisotsus sisaldab määramise tingimusi, sealhulgas võrgustiku haldaja rahastamisega seotud tingimusi ning võrgustiku haldaja konkreetseid ülesandeid, mis on kooskõlas käesoleva artikliga ja artiklitega 16 ja 26 ning artikli 18 ja artikli 17 lõike 8 alusel vastu võetud asjaomaste rakendusaktidega ning jäävad nende sätete piiresse. Võrgustiku haldaja ülesannete loeteluga kaasneb nõutud teenuste ja tulemuslikkuse selge kirjeldus, mille alusel võrgustiku haldaja tegevuse tulemuslikkust mõõdetakse, ja vajaduse korral komisjoni ja võrgustiku haldaja vahel sõlmitavad asjaomased lepingud, näiteks teenustaseme kokkulepped.
3. Võrgustiku haldaja täidab oma ülesandeid erapooletult ja kulutõhusalt, tegeledes nendega asjakohaselt ja sõltumatult. Kui võrgustiku haldajaks nimetatud pädev asutus täidab ka reguleerivaid funktsioone, tagatakse nende funktsioonide lahus hoidmine. Võrgustiku haldaja võtab oma ülesandeid täites arvesse kogu lennuliikluse korraldamise võrgu vajadusi, kaitstes samas kaitsevõimet.
4. Võrgustiku haldaja täidab artikli 26 lõikes 2 osutatud võrgustiku funktsioonide toetamiseks järgmisi ülesandeid:
- a) õhuruumi struktuuri väljatöötamise toetamine, vajalikul tasemel ohutuse, läbilaskevõime, paindlikkuse, reageerimisvõime, keskkonnaalase tulemuslikkuse ning aeronavigatsiooniteenuste kiire ja sujuva osutamise, võttes nõuetekohaselt arvesse julgeoleku- ja kaitsevajadusi;
 - b) lennuliiklusvoogude juhtimise koordineerimine;
 - c) piiratud ressursside koordineerimine üldise lennuliikluse kasutatavates lennusagedusalades, eriti raadiosagedustel ning radari transpondri koodide koordineerimine ja jaotamine;
 - d) lennuliiklusteenuste osutamise delegeerimise lihtsustamine, kui see on heaks kiidetud asjaomase liikmesriigi poolt, võttes arvesse üldise ja operatiivse lennuliikluse koordineerimiseks vajalikke kokkuleppeid ning vajadust säilitada piisav koordineerimine asjakohastes õhuruumi struktuurides;

- da) võrgustiku strateegilise kava ettevalmistamine ning võrgustiku operatiivkava loomine;
- e) lennujuhtimisvõimekuse haldamise koordineerimine ja toetamine võrgustikus kooskõlas operatiivses lennutegevuses osalevate sidusrühmade kohustustega vastavalt võrgustiku operatiivkavas sätestatule;
- f) võrgustiku kriisilukorra haldamise koordineerimine ja toetamine;
- g) lennuliiklusvoogude juhtimisest tulenevate hilinemiste põhjuste väljaselgitamise toetamine, hõlmates lennujärgset kohandamisprotsessi, milles osalevad aeronavigatsiooniteenuste osutajad, lennujaamad ja riiklikud järelevalveasutused, et tegeleda kõnealuste hilinemiste mõõtmise, klassifitseerimise ja nende põhjuste väljaselgitamise küsimustega;
- h) Euroopa lennuliikluse korraldamise võrgu taristu kasutuselevõtu kavandamise ja rakendustegevuse koordineerimine ja toetamine kooskõlas Euroopa lennuliikluse korraldamise võrgu üldkavaga, tehes seda operatiivses lennutegevuses osalevate sidusrühmade aktiivse osalemise kaudu korraldus- ja juhtimistegevuses ning võttes arvesse sõjalisi ja operatiivseid vajadusi ja seonduvaid käitamisprotseduure, kui see on asjakohane;
- i) Euroopa lennuliikluse korraldamise võrgu taristu toimimise järelevalve.
- 4a. Võrgustiku haldaja teeb ettepaneku operatiivküsimusi käsitlevate tugimeetmete kohta, mille eesmärk on võrgustiku ohutu ja tulemuslik kavandamine ning toimimine tavatingimustes ja võrgustiku kriisitingimustes, ning meetme kohta, mille eesmärk on pidevalt parandada ühtse Euroopa taevas võrgustiku toimimist ja võrgustiku üldist tulemuslikkust, eelkõige seoses tulemuslikkuse kava rakendamisega. Võrgustiku haldaja integreerib lennujaamad täielikult võrgustikku.
5. Võrgustiku haldaja teeb ettepaneku meetmete kohta, kui artiklis 10 osutatud sellised tulemuseesmärgid ei ole asjakohaselt läbilaskevõimes kajastunud, mille konkreetsed lennuliiklusteenuste osutajad peavad saavutama ja milles võrgustiku haldaja ja kõnealused lennuliiklusteenuste osutajad on võrgustiku operatiivkava raames kokku leppinud.
6. Võrgustiku haldaja nõustab asjaomaste osalistega koordineerides komisjoni lennuliikluse korraldamise võrgustiku taristu kasutuselevõtu kohta kooskõlas Euroopa lennuliikluse korraldamise üldkavaga, eelkõige selleks, et teha kindlaks võrgustiku jaoks vajalikud investeeringud.

7. Kõik võrgustiku haldaja võetud meetmed oma ülesannete täitmisel võetakse ühisotsustamismenetluse kaudu. Ühisotsustamismenetluses osalejad teevad kõik, mis võimalik, et parandada võrgustiku toimimist ja tulemuslikkust, eelkõige seoses kogu liitu hõlmavate tulemuseesmärkidega keskkonna tulemusvaldkonnas, võttes arvesse olulisi julgeolekuhuve ning piirkondlikke ja kohalikke olusid.

7a. Lõikes 7 osutatud ühisotsustamismenetlus tugineb järgmisele:

- a) asjakohane ja korrapärane konsulteerimine, operatiivses lennutegevuses osalevate sidusrühmadega, lennuvälja teenindusaegade koordineerijatega, liikmesriikidega ning vajaduse korral ameti ja komisjoniga;
- b) võrgustiku haldaja poolt koos eeskätt operatiivses lennutegevuses osalevate sidusrühmadega ja liikmesriikidega kindlaksmääratud üksikasjalik töökord ning võrgustiku haldaja poolt kindlaksmääratud operatsioonide protsessid, et tegeleda võrgustiku funktsioonide täitmisega seotud kavandamis- ja operatiivaspektidega.

Punktis a osutatud konsulteerimisprotsessi ning punktis b osutatud töökorra puhul võetakse arvesse iga asjaomase võrgustiku funktsiooni eripära ja asjakohaseid nõudeid.

Koostööpõhise otsustusprotsessi eesmärk on saavutada konsensus. Kui teemaks on liikmesriikide suveräänsus oma õhuruumi üle, on nõutav asjaomase liikmesriigi (asjaomaste liikmesriikide) nõusolek.

Kui võrgustiku haldaja ülesannete täitmisega seotud meetmete üle vaidlevad üks või mitu lennutegevuses osalevat sidusrühma, esitatakse küsimuse lahenduse saamiseks võrgustiku haldusnõukogule.

7b. Võrgustiku haldusnõukogu luuakse lõikes 8 osutatud rakendusaktidega, eesmärgiga tagada võrgustiku funktsioonide täitmise asjakohane juhtimine.

Võrgustiku haldusnõukogu vastutab võrgustiku haldaja võetud või välja pakutud meetmete heakskiitmise või kinnitamise eest tingimustel, mis on sätestatud lõikes 8 osutatud rakendusaktis, et kiita heaks lõike 7a punktid a ja b osutatud konsulteerimise ja üksikasjaliku töökorra kirjeldused, kiita heaks võrgustiku operatiivkava ja kinnitada võrgustiku strateegiline kava, enne kui komisjon selle koos liikmesriikidega heaks kiidab, teostada järelevalvet võrgustiku funktsioonide rakendamise üle ning esitada arvamusi või soovitusi konkreetsetes küsimuses.

Võrgustiku haldusnõukogu koosneb operatiivses lennutegevuses osalevate sidusrühmade ja lennuvälja teenindusaegade koordineerijate esindajatest, komisjoni esindajatest, võrgustiku haldaja esindajatest ning EUROCONTROLi esindajatest.

7c. Strateegilise tähtsusega otsuse tegemisse kaasatakse täiel määral liikmesriigid.

8. Komisjon kehtestab artikli 37 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt vastu võetud rakendusaktidega üksikasjalikud eeskirjad artikli 26 ja käesoleva artikli rakendamiseks, eelkõige võrgustiku funktsioonide täitmiseks, sealhulgas kriisijuhtimiseks, võrgustiku haldaja nimetamiseks, sellise nimetamise tingimuste kohta ning võrgustiku haldaja üksikasjalike ülesannete kohta seoses võrgustiku funktsioonidega, võrgustiku haldusnõukogu toimimise, otsuste tegemise ning üksikasjalike ülesannete kohta, sealhulgas seoses kriisijuhtimisega, koostööpõhise otsustusprotsessi kohta; kriteeriumide ja tegurite kohta, mida võrgustiku haldaja ja võrgustiku haldusnõukogu peavad järgima neile antud ülesannete täitmisel; ning võrgustiku juhtimise mehhanismide kohta.

Artikkel 28

Võrgustiku haldaja raamatupidamise läbipaistvus

1. Võrgustiku haldaja finantsaruanded koostatakse igal aastal. Need aruanded vastavad rahvusvahelistele raamatupidamisstandarditele, mille liit on kasutusele võtnud. Kui võrgustiku haldaja õigusliku staatuse tõttu ei ole rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite täielik järgimine võimalik, peab võrgustiku haldaja saavutama vastavuse võimalikult suures osas.
2. Võrgustiku haldaja avaldab aastaaruande oma tegevuse kohta ning sõltumatu audiitor kontrollib tema raamatupidamist regulaarselt.

Artikkel 30

Suhted sõjaväevõimudega

Liikmesriigid tagavad ühise transpordipoliitika raames, et pädevad tsiviil- ja sõjaväevõimud sõlmivad seoses konkreetsete õhuruumiosade haldamisega kirjalikud lepingud või samaväärsed õiguslikud kokkulepped või uuendavad neid.

V PEATÜKK

ÕHURUUM, KOOSTALITLUSVÕIME JA TEHNOLOOGILINE INNOVATSIOON

Artikkel 32

Elektrooniline aeronavigatsiooniteave

Ilma et see piiraks aeronavigatsiooniteabe avaldamist liikmesriikide poolt, loob võrgustiku haldaja koostöös sellise avaldamisega ning koostöös EUROCONTROLiga kogu liitu hõlmava aeronavigatsiooniteabe taristu, et suurendada sellise kvaliteetse elektroonilise aeronavigatsiooniteabe kättesaadavust, mis esitatakse hõlpsasti kättesaadaval viisil ja mis vastab kõikide asjaomaste kasutajate nõuetele andmete kvaliteedi ja õigeaegsuse suhtes. Sel viisil kättesaadavaks tehtud aeronavigatsiooniteave hõlmab ainult teavet, mis vastab määruse (EL) 2018/1139 VIII lisa punktis 2.1 nimetatud olulistele nõuetele.

Artikkel 32a

Lennureeglid ja õhuruumi liigitus

Komisjon võtab vastavalt artikli 37 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusele:

- a) vastu asjakohased lennureeglid, mis põhinevad ICAO standarditel ja soovituslikel tavadel;
- b) vastu asjakohased sätted, et tagada ICAO õhuruumi liigituse ühtne kohaldamine asjakohase kohandusega, et tagada ohutute ja tõhusate lennuliiklusteenuste sujuv osutamine ühtses Euroopa taevas.

Artikkel 33

Õhuruumi paindlik kasutamine

1. Võttes arvesse sõjalise tegevuse omadusi ja laadi igas liikmesriigis ning oma vastutusalasse kuuluvate sõjaliste aspektide korraldamist, tagavad liikmesriigid õhuruumi paindliku kasutamise kontseptsiooni kohaldamise ühtses Euroopa taevas, et hõlbustada õhuruumi korraldamist ja lennuliikluse korraldamist ühise transpordipoliitika raames.
2. Liikmesriigid esitavad ühise transpordipoliitika raames komisjonile igal aastal aruande oma vastutusalasse kuuluva õhuruumi paindliku kasutamise kontseptsiooni kohaldamise kohta.
3. Kui eelkõige liikmesriikide poolt esitatud aruannete valguses on vaja ühtseid tingimusi õhuruumi paindliku kasutamise kontseptsiooni kohaldamiseks ühtses Euroopa taevas, võtab komisjon ühise transpordipoliitika piires ja ilma, et see piiraks liikmesriikide vastutust oma õhuruumi üle, vastu rakendusaktid kooskõlas artikli 37 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.
4. Kui käesoleva artikli kohaldamine põhjustab märkimisväärsed raskusi, võivad liikmesriigid sellise kohaldamise ajutiselt peatada tingimusel, et nad teavitavad sellest viivitamata komisjoni ja teisi liikmesriike. Pärast ajutise peatamise kehtestamist võib asjaomase liikmesriigi või liikmesriikide vastutusalasse kuuluva õhuruumi suhtes välja töötada lõike 3 alusel vastu võetud normide kohandused.

Artikkel 34

SESARi koordineerimine

Üksused, kes vastutavad liidu õiguses kehtestatud ülesannete eest kas SESARi määratlemisetapi, SESARi arendusetapi või SESARi kasutuselevõuetapi koordineerimise valdkonnas, tagavad nende kolme etapi tõhusa koordineerimise, et üleminek ühelt etapilt teisele oleks sujuv ja õigeaegne, keskendudes eelkõige industrialiseerimise etapile.

Kõiki asjaomaseid tsiviil- ja sõjandusvaldkonna sidusrühmi kaasatakse võimalikult suures ulatuses.

Komisjon kehtestab mehhanismid SESARi koordineerimise tõhususe seireks.

Artikkel 35

Ühisprojektid

1. Komisjon võib luua ühisprojekte, tuginedes sidusrühmade sünkroniseerimisvajadustele, et rakendada Euroopa lennuliikluse korraldamise üldkava käitamispõhimõtete olulisi muudatusi, mis on saavutanud piisava küpsuse, et võimaldada kõigis liikmesriikides koostalitlusvõime suutlikkus, et parandada ühtse Euroopa taeva tulemuslikkust.
2. Lisaks võib komisjon kehtestada ühisprojektide ja nende rakendamise juhtimismehhanismid. Kõik asjaomaseid tsiviil- ja sõjandusvaldkonna sidusrühmi kaasatakse võimalikult suures ulatuses ning kui see on võimalik ja asjakohane, antakse neile juhtroll.
3. Ühisprojektid võivad olla kõlblikud liidu rahastamise saamiseks mitmeaastase finantsraamistiku raames. Sel eesmärgil ja ilma et see piiraks liikmesriikide pädevust otsustada oma rahaliste vahendite kasutamise üle, viib komisjon läbi sõltumatu tasuvusanalüüsi ning konsulteerib asjakohaselt liikmesriikide ja asjaomaste sidusrühmadega vastavalt artiklile 38, uurides prioriteetide seadmist ja põhjalikult kõiki sobivaid vahendeid, millest rahastada ühisprojektide rakendamist.
4. Komisjon kehtestab lõigetes 1 ja 2 osutatud ühisprojektid ning juhtimismehhanismid artikli 37 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt vastu võetud rakendusaktidega.

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 37

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab ühtse taeva komitee, edaspidi „komitee“, mis koosneb iga liikmesriigi kahest esindajast ja mida juhatab komisjon. Komitee tagab, et kõikide kasutajarühmade huvisid võetakse asjakohaselt arvesse. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
3. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
4. Juhul kui komitee oma arvamust ei esita, komisjon rakendusakti eelnõu vastu ei võta ning kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõiget 4.

Artikkel 38

Sidusrühmadega konsulteerimine

1. Liikmesriigid, riiklikud järelevalveasutused, tulemuslikkuse hindamise asutus, kui tulemuslikkuse hindamise asutus on määratud kooskõlas artikliga 9b, ning võrgustiku haldaja kehtestavad asjakohaseks konsulteerimiseks sidusrühmadega konsulteerimismehhanismid, et sidusrühmad saaksid täita oma ülesandeid käesoleva määruse rakendamisel.

2. Komisjon kehtestab liidu tasandil mehhanismi, et konsulteerida asjaomaste sidusrühmadega käesoleva määruse rakendamise seotud küsimustes. Konsulteerimisse kaasatakse komisjoni otsuse 98/500/EÜ kohaselt moodustatud konkreetse valdkonna dialoogikomitee. Kui lõike 3 punkti e kohaldamisel on vaja konsulteerida sõjalistes aspektides, konsulteerib komisjon lisaks liikmesriikidele ka Euroopa Kaitseagentuuri ja riiklike sõjaväevõimudega.

3. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel konsulteeritakse vajaduse korral vähemalt järgmiste operatiivses lennutegevuses osalevate ja mitteosalevate sidusrühmadega:

- a) aeronavigatsiooniteenuste osutajad või rühmad, kes esindavad aeronavigatsiooniteenuste osutajaid;
- b) võrgustiku haldaja;
- c) lennujaamade käitajad või rühmad, kes esindavad lennujaamade käitajaid;
- d) õhuruumi kasutajad või rühmad, kes esindavad õhuruumi kasutajaid;
- f) lennukitööstus;
- g) lennunduspersonal esindavad organisatsioonid;
- h) riiklikud asutused, sealhulgas pädevad riiklikud sõjaväevõimud;
- i) lennuvälja teenindusaegade koordineerijad;
- j) asjaomased valitsusvälised organisatsioonid, kellel on huvi lennunduse või lennuliikluse korraldamise vastu.

Artikkel 38a

Suhted sidusrühmadega

Lennuliiklusteenuste osutajad loovad konsultatsioonimehhanismi, et pidada nõu asjaomaste õhuruumikasutajate, lennuväljakäitajate ja sõjaväevõimudega kõikides tähtsamates teenuseosutamise seotud küsimustes, mis muu hulgas hõlmavad õhuruumi konfiguratsioonide vajalikke muudatusi või suuri investeeringuid, millel on asjakohane mõju lennuliikluse korraldamisele ning aeronavigatsiooniteenuste osutamisele ja/või tasudele.

Artikkel 39

Suhted kolmandate riikidega

Liidu ja selle liikmesriikide eesmärk on laiendada ühtset Euroopa taevast Euroopa Liitu mittekuuluvatesse riikidesse ning seda laienemist toetada. Selleks püüavad nad piirnevate kolmandate riikidega, eelkõige EUROCONTROLi alal või ICAO Euroopa piirkonnas, sõlmitavate kokkulepete raames laiendada ühtset Euroopa taevast asjaomastele kolmandatele riikidele. Lisaks püüavad nad teha nende riikidega koostööd kas kolmandate riikide piiriüleste teenuste osutamist, lennuliikluse korraldamist ja võrgustiku funktsioone käsitlevate lepingute raames või liidu ja EUROCONTROLi vahelise lepingu raames, millega luuakse tõhustatud koostöö üldine raamistik ja tugevdatakse lennuliikluse korraldamise üleeuroopalist mõõdet.

Käesolev artikkel ei piira liikmesriikide otsust selle kohta, kas ühtset Euroopa taevast tuleks laiendada nende ülemeremaadele ja -territooriumidele või autonoomsetele territooriumidele teistes ICAO piirkondades.

Artikkel 40

Muude organite toetus

Komisjon võib paluda käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmisel abi muudelt organitelt, sealhulgas EUROCONTROLilt, tehes seda liidu ja EUROCONTROLi vahelise lepingu raames, millega luuakse tõhustatud koostöö üldine raamistik.

Artikkel 41

Konfidentsiaalsus

1. Riiklikud järelevalveasutused, kes tegutsevad oma siseriiklike õigusaktide kohaselt, riiklikud pädevad asutused ega komisjon ega võrgustiku haldaja ei avalda konfidentsiaalse sisuga teavet, eelkõige teavet aeronavigatsiooniteenuste osutajate, nende ärisuhete või nende kulude ja tulude komponentide kohta.
2. Lõige 1 ei piira riiklike järelevalveasutuste ega komisjoni õigust avaldada teavet siis, kui see on oluline nende ametikohustuste täitmiseks. Sellisel juhul peab teabe avaldamine olema proportsionaalne ja võtma arvesse aeronavigatsiooniteenuste osutajate, õhuruumi kasutajate, lennujaamade ja muude asjaomaste sidusrühmade õigustatud huve kaitsta oma tundlikku äriteavet.
3. Artikli 13 lõikes 3b, artikli 13a lõikes 6, artikli 13b lõikes 2, artikli 25 lõikes 3 ja artikli 25 lõikes 4 kättesaadavaks tehtud teave ja andmed või artikli 19 lõike 6 kohaselt teatatud teave, eelkõige määratud lennuliiklusteenuste osutajate kindlaksmääratud kulude ja tegelike kulude seotud teave ja andmed avalikustatakse, selle suhtes kohaldatakse füüsilise või juriidilise isiku ärihuvide, sealhulgas intellektuaalse omandi kaitset, välja arvatud juhul, kui avaldamine teenib ülekaalukaid üldisi huve.

Artikkel 42

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud õigusaktide ja rakendusaktide sätete rikkumise eest eelkõige õhuruumi kasutajatele lennujaama käitajatele ja aeronavigatsiooniteenuste osutajatele karistused, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende kohaldamine. Kehtestatud karistused on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 43

Hindamine

1. Komisjon korraldab hindamise, milles vaadeldakse käesoleva määruse õiguslikku, majanduslikku ja keskkonnaalast mõju ning selle lisaväärtust nii riiklikul kui Euroopa tasandil viis kuni kaheksa aastat pärast selle jõustumist. Selleks võib komisjon põhjendatud juhtudel nõuda liikmesriikidelt, sealhulgas sõjaväevõimudelt teavet, mis on käesoleva määruse kohaldamise seisukohalt oluline.
2. Komisjon esitab hindamistulemused Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Hindamistulemused avalikustatakse.

Artikkel 44

Kaitsemeetmed

Käesolev määrus ei takista meetmete rakendamist liikmesriikide poolt ulatuses, mis on vajalik esmatähtsate julgeoleku- või kaitsepoliitikahuvide kaitseks. Sellised meetmed on eelkõige need, mis on kohustuslikud:

- a) liikmesriigi vastutusalasse kuuluva õhuruumi jälgimiseks ICAO piirkondlike aeronavigatsioonialaste kokkulepete kohaselt, sealhulgas võime avastada ja identifitseerida kõik seda õhuruumi kasutavad õhusõidukid ning neid hinnata, eesmärgiga kindlustada lendude ohutus ja võtta meetmeid julgeoleku- ja kaitsevajaduste tagamiseks,
- b) tõsiste siseriiklike rahutuste korral, mis mõjutavad avaliku korra säilitamist,
- c) sõja või sõjaõhtu kujutavate tõsiste siseriiklike rahutuste korral,
- d) liikmesriikide selliste rahvusvaheliste kohustuste täitmiseks, mis on võetud seoses rahu ja rahvusvahelise julgeoleku säilitamisega,
- e) sõjaliste operatsioonide ja õppuste läbiviimiseks, sealhulgas vajalikud treeninguvõimalused.

Artikkel 45

Kehtetuks tunnistamine

Määrused (EÜ) nr 549/2004, (EÜ) nr 550/2004 ja (EÜ) nr 551/2004 tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrustele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt III lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 46

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Artikli 3 lõiget 3 ja artikli 25 lõiget 3 kohaldatakse alates *[väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev 72 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist]*.

Artikleid 10–24 kohaldatakse alates ühe aasta möödumisest pärast selle vastuvõtmist. Määruse (EÜ) nr 549/2004 artiklit 11 ja määruse (EÜ) nr 550/2004 artiklit 15 ning nende alusel vastu võetud rakendusakte kohaldatakse aga jätkuvalt kolmanda võrdlusperioodiga seotud tulemuslikkuse kavade ja tasusüsteemide rakendamiseks. Komisjoni rakendusotsust (EL) 2019/209, mis võeti vastu 6. mail 2019, kohaldatakse jätkuvalt kuni neljanda võrdlusperioodi lõpuni.

Artikli 27 lõiget 4 ja artiklit 32 kohaldatakse võrgustiku haldaja suhtes alates kuupäevast, mil hakatakse kohaldama artikli 27 lõike 2 kohaselt vastu võetud ametisse nimetamise otsust, mis hõlmab eespool nimetatud sätteid.

Artiklit 42 kohaldatakse alates *[väljaannete talitus: palun sisestada käesoleva määruse jõustumise kuupäev]*. Liikmesriikide poolt kõnealuse artikli kohaselt vastu võetud meetmeid kohaldatakse alates:

- *[väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev – 72 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist]* seoses artikli 3 lõikes 3 ja artikli 25 lõikes 3 kohaste rikkumistega;
- ühe aasta möödumisel käesoleva määruse vastuvõtmisest seoses artiklite 10–24 kohaste rikkumistega.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

II LISA

Kehtetuks tunnistatud määrused koos muudatustega

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 549/2004 (ELT L 96, 31.3.2004, lk 1)	
Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 550/2004 (ELT L 96, 31.3.2004, lk 10)	
Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 551/2004 (ELT L 96, 31.3.2004, lk 20)	
Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1070/2009 (ELT L 300, 14.11.2009, lk 34)	Ainult artiklid 1, 2 ja 3

III LISA

VASTAVUSTABEL

Määrus (EÜ) nr 549/2004	Määrus (EÜ) nr 550/2004	Määrus (EÜ) nr 551/2004	Käesolev määrus
Artikli 1 lõiked 1–3			Artikli 1 lõiked 1–3
Artikli 1 lõige 4			-
-			Artikli 1 lõige 4
Artikli 2 punkti 1 alapunktid a ja b			Artikli 2 punkti 5 alapunktid a ja b
Artikli 2 punkt 2			Artikli 2 punkt 1
Artikli 2 punkt 3			Artikli 2 punkt 2
-			Artikli 2 punkt 2a
Artikli 2 punkt 4			Artikli 2 punkt 4
-			Artikli 2 punkt 6
Artikli 2 punkt 5			Artikli 2 punkt 3
Artikli 2 punkt 6			Artikli 2 punkt 11
Artikli 2 punkt 7			Artikli 2 punkt 12
-			Artikli 2 punkt 13
Artikli 2 punkt 8			Artikli 2 punkt 14
Artikli 2 punkt 9			Artikli 2 punkt 8
Artikli 2 punkt 10			Artikli 2 punkt 9
Artikli 2 punkt 11			Artikli 2 punkt 10

Artikli 2 punkt 12			Artikli 2 punkt 17
-			Artikli 2 punktid 18–20
Artikli 2 punkt 13			Artikli 2 punkt 16
Artikli 2 punkt 13a			Artikli 2 punkt 33
Artikli 2 punkt 14			-
-			Artikli 2 punkt 21
-			Artikli 2 punkt 22
Artikli 2 punkt 16			Artikli 2 punkt 23
Artikli 2 punkt 17			Artikli 2 punkt 32
Artikli 2 punkt 18			-
Artikli 2 punkt 19			Artikli 2 punkt 24
-			Artikli 2 punktid 25 ja 26
Artikli 2 punkt 20			Artikli 2 punkt 31
Artikli 2 punkt 22			Artikli 2 punkt 34
Artikli 2 punkt 23			-
Artikli 2 punkt 23a			Artikli 2 punkt 35
-			Artikli 2 punktid 35b ja 35c
Artikli 2 punkt 23b			Artikli 2 punkt 15
Artikli 2 punktid 24 ja 25			-
Artikli 2 punkt 26			Artikli 2 punkt 36

Artikli 2 punkt 27			-
Artikli 2 punkt 28			Artikli 2 punkt 37
Artikli 2 punkt 29			Artikli 2 punkt 38
-			Artikli 2 punktid 39 ja 40
Artikli 2 punkt 30			Artikli 2 punkt 41
-			Artikli 2 punktid 42 ja 43
-			Artikli 2 punktid 43a–43c
Artikli 2 punkt 31			Artikli 2 punkt 44
-			Artikli 2 punkt 44a
-			Artikli 2 punkt 45
Artikli 2 punkt 32			-
Artikli 2 punkt 33			Artikli 2 punkt 46
Artikli 2 punkt 34			Artikli 2 punkt 47
-			Artikli 2 punktid 48–52
Artikli 2 punktid 35 ja 36			-
Artikli 2 punkt 38			Artikli 2 punkt 53
Artikli 2 punkt 39			Artikli 2 punkt 54
-			Artikli 2 punkt 56

Artikli 2 punkt 40			Artikli 2 punkt 57
Artikli 2 punkt 41			Artikli 2 punkt 27
-			Artikli 2 punktid 28–30
			Artikkel 2a
<i>Artikkel 3</i>			-
Artikli 4 lõige 1			Artikli 3 lõige 1
Artikli 4 lõige 2			Artikli 3 lõige 3
-			Artikli 3 lõige 4
Artikli 4 lõige 3			Artikli 3 lõige 2
Artikli 4 lõige 4			
-			
Artikli 4 lõige 5			Artikli 3 lõige 9
-			Artiklid 4–9
Artikli 5 lõige 1			Artikli 37 lõige 1
Artikli 5 lõige 2			
Artikli 5 lõige 3			Artikli 37 lõige 3
-			Artikli 37 lõige 4
Artikli 5 lõiked 4 ja 5 ning artikkel 6			-
<i>Artikkel 7</i>			<i>Artikkel 39</i>
Artikli 8 lõige 1			<i>Artikkel 40</i>

Artikli 8 lõige 2			-
-			<i>Artikkel 41</i>
<i>Artikkel 9</i>			<i>Artikkel 42</i>
Artikli 10 lõige 1			Artikli 38 lõige 1
Artikli 10 lõige 2			Artikli 38 lõige 2
Artikli 10 lõige 3			Artikli 38 lõige 3
-			Artikkel 38a
Artikli 11 lõike 1 esimene lause ning artikli 11 lõike 3 punkti d esimene ja kolmas lause			Artikli 10 lõige 1
Artikli 11 lõike 1 punktid a–c			Artikli 10 lõige 2
Artikli 11 lõige 2			-
Artikli 11 lõike 3 punkt a			<i>Artikkel 11</i>
Artikli 11 lõike 3 punktid b ja c			Artikli 13 lõiked 1, 3, 3a ja 3b
-			Artikli 13 lõiked 1a ja 1b
Artikli 11 lõike 3 punkt b			Artikli 13 lõige 2
Artikli 11 lõike 3 punkti c esimene lõik			Artikli 13 lõige 5

Artikli 11 lõike 3 punkti c esimene lõik			Artikli 13a lõige 1
-			Artikli 13a lõige 2
Artikli 11 lõike 3 punkt a			Artikli 13a lõige 3
Artikli 11 lõike 3 punkti c teine kuni neljas lõik			Artikli 13a lõiked 4 ja 5
-			Artikli 13a lõige 6
Artikli 11 lõike 3 punkti d teine lause			Artikli 13b lõige 2
-			Artikli 13b lõiked 1 ja 2a
Artikli 11 lõike 3 punkt e			Artikli 13b lõige 3
-			Artiklid 16 ja 17
Artikli 11 lõike 4 punkt a			Artikli 10 lõike 3 punkt a
-			Artikli 10 lõike 3 punktid b–d
Artikli 11 lõike 4 punktid b ja c			-
Artikli 11 lõike 4 punkt d			Artikli 10 lõike 3 punkt e
Artikli 11 lõike 4 punkt e			Artikli 10 lõike 3 punkt f
-			Artikli 10 lõike 3 punktid g–k

Artikli 11 lõike 4 teine lõik			<i>Artikkel 18</i>
Artikli 11 lõige 5			-
Artikli 11 lõige 6			<i>Artikkel 18</i>
-			Artiklid 19–35
Artikli 12 lõige 1 ja artikli 12 lõige 2 kuni sõnadeni „artiklis 3“			Artikli 43 lõige 1
Artikli 12 lõike 2 esimese lause osa, mis algab sõnadega „ning esitab selle kohta aruande Euroopa Parlamendile“			Artikli 43 lõige 2
Artikli 12 lõiked 3 ja 4			-
<i>Artikkel 13</i>			<i>Artikkel 44</i>
-			<i>Artikkel 45</i>
Artikkel 13a			-
<i>Artikkel 14</i>			<i>Artikkel 46</i>
	<i>Artikkel 1</i>		Artikli 1 lõige 1
	-		Artikli 1 lõiked 2–4
	-		Artiklid 2 ja 3
	Artikli 2 lõige 1		Artikli 4 lõige 1
	-		

	Artikli 2 lõige 2		Artikli 4 lõige 3
	-		Artikli 5 lõige 1
	Artikli 2 lõige 3		Artikli 5 lõige 3
	Artikli 2 lõige 4		Artikli 5 lõige 2
	Artikli 2 lõige 5		Artikli 5 lõige 4
	Artikli 2 lõige 6		Artikli 5 lõige 5
	-		Artikli 5 lõige 5a
	Artiklid 3–6		-
	<i>Artikkel 7</i>		Artikli 7 lõike 1a punkt a
	Artikli 7 lõige 2		Artikli 7 lõike 1a punkt c
	Artikli 7 lõike 3 esimene lause		-
	Artikli 7 lõike 3 teine ja kolmas lause		-
	Artikli 7 lõige 4		
			Artikli 6 lõiked 2a ja 3
	Artikli 7 lõiked 5 ja 6		-
	Artikli 7 lõige 7		Artikli 6 lõike 1 teine lõik ja artikli 6 lõiked 4 ja 5
	Artikli 7 lõiked 8 ja 9		-
	-		Artikli 6 lõige 6

	Artikli 8 lõige 1		Artikli 7 lõige 1
	-		Artikli 7 lõike 1 punkt b ja artikli 7 lõike 1 teine lõik, punktid c ja d
	Artikli 8 lõige 2		Artikli 7 lõige 2
			Artikli 7 lõike 2 viimane lause
	Artikli 8 lõige 3		Artikli 7 lõige 3
	Artikli 8 lõiked 4 ja 5		-
	Artikli 8 lõige 6		Artikli 7 lõige 4
	<i>Artikkel 9</i>		Artikkel 7a
	Artikkel 9a		Artikkel 2a
	Artikkel 9b		-
	<i>Artikkel 10</i>		Artikkel 7b
	-		Artiklid 9b–18
	<i>Artikkel 11</i>		<i>Artikkel 30</i>
	Artikli 12 lõige 1		Artikli 25 lõige 1
	Artikli 12 lõige 2		Artikli 25 lõige 1
	Artikli 12 lõige 3		Artikli 25 lõige 3
	-		Artikli 25 lõige 4
	Artikli 12 lõige 4		Artikli 25 lõige 2
	-		Artiklid 26–28

	Artikli 12 lõige 5		-
	Artikli 13 lõige 1		Artikli 9a lõige 1
	-		
	Artikli 13 lõige 2		Artikli 9a lõige 3
	Artikli 13 lõige 3		Artikli 9a lõige 4
	-		Artiklid 32a–34
	<i>Artikkel 14</i>		Artikli 19 lõige 1
	Artikli 15 lõige 1		Artikli 19 lõige 2
	Artikli 15 lõike 3 punkt f		Artikli 19 lõige 3
	-		Artikli 19 lõige 5
	Artikli 15 lõike 2 punkt a		Artikli 20 lõiked 1 ja 2
	Artikli 15 lõike 2 punkti b esimene lause		Artikli 20 lõige 2
	Artikli 15 lõike 2 punkti b teine lause		Artikli 20 lõige 3
	Artikli 15 lõike 2 punkti b kolmas lause		Artikli 20 lõige 4
	Artikli 15 lõike 2 punkt c		-
	Artikli 15 lõike 2 punkt d		Artikli 20 lõige 6

	Artikli 15 lõike 2 punkt e		Artikli 20 lõige 5
	Artikli 15 lõike 2 punkt f		Artikli 19 lõige 6 ja artikkel 23
	Artikli 15 lõike 3 punkt a		Artikli 22 lõige 1
	-		Artikli 22 lõiked 2, 3 ja 5a
	Artikli 15 lõike 3 punkt b		Artikli 22 lõige 4
	Artikli 15 lõike 3 punkt c		Artikli 21 lõige 1
	-		Artikli 21 lõiked 1a ja 2
	Artikli 15 lõike 3 punkt d		Artikli 19 lõige 2
	Artikli 15 lõike 3 punkt e		Artikli 20 lõige 2 ja artikli 22 punkt 1
	Artikli 15 lõike 3 punkt f		Artikli 22 lõige 5
	Artikli 15 lõige 4		<i>Artikkel 23</i>
	Artikli 15a lõige 1 ja lõike 3 esimene lause		Artikli 35 lõiked 1 ja 4
	Artikli 15a lõige 2		Artikli 35 lõiked 2 ja 4
	Artikli 15a lõike 3 teine kuni neljas lause		Artikli 35 lõige 3
	-		Artiklid 37–40
	Artikli 15a lõike 3 viies lause		-

	Artikli 16 lõige 1		Artikli 24 lõige 1
	Artikli 16 lõige 2		Artikli 24 lõiked 2 ja 3
	Artikli 16 lõige 3		Artikli 24 lõige 3
	<i>Artikkel 17</i>		-
	Artikli 18 lõige 1		Artikli 41 lõige 1
	Artikli 18 lõige 2		Artikli 41 lõige 2
	Artikli 18 lõige 3		Artikli 41 lõige 3
	-		Artiklid 42–45
	<i>Artikkel 19</i>		<i>Artikkel 46</i>
	I lisa		-
	II lisa		-
		Artikli 1 lõige 1	Artikli 1 lõige 1
		Artikli 1 lõige 2	Artikli 1 lõige 1
		-	Artikli 1 lõiked 2 ja 3
		Artikli 1 lõige 3	Artikli 1 lõige 4
		-	Artikli 1 lõiked 5 ja 6 ning artiklid 2–25
		Artikli 1 lõige 4 ja artikkel 3	-
		Artikkel 3a	<i>Artikkel 32</i>
		Artiklid 4 ja 5	-
		Artikli 6 lõige 1	Artikli 26 lõige 1
			Artikli 26 lõige 1a

		Artikli 6 lõike 2 esimene lõik	Artikli 26 lõige 2
		-	Artikli 26 lõige 3
		Artikli 6 lõike 2 teine lõik	Artikli 26 lõige 4
		-	Artikli 27 lõige 1
		Artikli 6 lõike 2 kolmanda lõigu esimene lause	Artikli 27 lõige 2
		Artikli 6 lõike 2 kolmanda lõigu teine ja kolmas lause	Artikli 27 lõige 3
		-	Artikli 27 lõiked 4–7c
		Artikli 6 lõige 3	-
		Artikli 6 lõige 4	Artikli 27 lõige 8
		Artikli 6 lõige 5	Artikli 26 lõige 1a
		Artikli 6 lõige 6	Artikli 26 lõike 2 punkt b

		Artikli 6 lõiked 7–9	Artikli 27 lõige 8
		-	Artiklid 28 ja 30
		Artikli 7 lõige 1	Artikli 33 lõige 1
		Artikli 7 lõige 2	Artikli 33 lõige 2
		Artikli 7 lõige 3	Artikli 33 lõige 3
			Artikli 33 lõige 4
		-	Artiklid 34–45
		Artiklid 8 ja 10	-
